

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

KIBRIS TÜRK SPOR MEDYASININ SPOR ETKİNLİKLERİNE
İLİŞKİN HABER VE İÇERİK ANALİZİ (KKTC ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Süleyman REBGE

Lefkoşa Haziran, 2018

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

KIBRIS TÜRK SPOR MEDYASININ SPOR ETKİNLİKLERİNE
İLİŞKİN HABER VE İÇERİK ANALİZİ (KKTC ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Süleyman REBGE

TEZ DANIŐMANI

Yrd. Doç. Dr. Nazım Serkan BURGUL

Lefkoşa Haziran, 2018

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dökümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, bilge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek yaptığımı belirttiğimi beyan ederim.

Süleyman REGBE

TEŐEKKÖRLER

Bu tez çalıőmam boyunca bana destek veren ve her aőamasında beni yönlendiren tez danıőmanım sayın Yrd. Doç . Dr. Nazım Serkan Burgul'a çalıőmamda bana fikirleri ve değerli görüşleri ile destek veren Yrd. Doç. Dr Osman Emiroğlu ve Doç. Dr. Metin Ersoy'a teşekkür ederim.

Süleyman REGBE

ÖZET
KIBRIS TÜRK SPOR MEDYASININ SPOR ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN
HABER VE İÇERİK ANALİZİ (KKTC ÖRNEĞİ)

REBGE, Süleyman

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Lefkoşa 2018, 66 sayfa

Kıbrıs Türk Spor Basını ülkemizde yaşanan spor aktivitelerine geniş oranda yer vermektedir ve yaşanan spor olaylarını halk ile buluşturmaktadır. Bu çalışmada ülkemizde yayınlanan spor yazılı basınının Aralık ayında çıkardığı haberler incelenmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’inde 11 adet günlük olarak spor sayfası yayınlayan gazete ve 3 adet Aralık ayında spor sayfası olan dergi incelenmiş ve spor branşlarına dağılımı cm2 olarak saptanmıştır.

Araştırmada elde edilen verilere göre en fazla spor haberi yapan gazeteler Diyalog, Yenidüzen ve Kıbrıs gazetesi oldu. Dergilere baktığımız zaman ise Spor Olimpik en çok yer spor haberi yapan dergi oldu. Ferdi ve takım spor branşlarına ayrılan orana baktığımız zaman ise Hakikat gazetesi takım spor branşlarına en çok yer ayıran gazete olurken ferdi spor branşlarına Havadis gazetesidir oldu. Dergilerde ise takım spor branşlarına en çok yer ayıran Futbolizm dergisi olurken ferdi spor branşlarına yer ayıran Spor Olimpik dergisi oldu. Kıbrıs Türk Spor Basınının en çok yer verdiği spor branşı ise hem gazete hem de dergilerde açık ara futbol oldu.

Anahtar Kelimeler: Basın, Spor, Haber, Medya

ABSTRACT
ANALYSIS OF NEWS AND CONTENT IN SPORTS ACTIVITIES OF
CYPRUS TURKISH SPORTS MEDIA (TRNC SAMPLE)

REGBE,Süleyman.

Pyhsical Education and Sport department in Institute of Health Sciences at

Master Thesis

Nicosia 2018, 66 pages

Cypruss Turkish Sporting Press gives a broad place on sport activities that happening in the country and publish them to bring together with the public. In this research the pressed sport news are examined which are published on December. 11 newspapers that are pressed in trnc and have daily sport broadcast in their content and 3 journals that have publications about sport events in December edition are investigated and the distribution of sport branches on the page is determined by cm2.

According to the research Diyalog, Yenidüzen and Kıbrıs are the newspapers that gave the most space about sport news on their broadcasts. When we look at the journals Spor Olimpik is the one that gave the most space to sport news. While Hakikat newspaper produce the most broad space about team sport branches Havadis newspaper gave the most broad space about individual sport branches on their contents contrast to other newspapers. In contrast between the journals Spor Olimpik be the one that gave the most space to individual sport branches while Futbolizm gave the most space to team sport branches on their publications. Football publications took the most space on both newspapers and journals between sport branches with a huge difference.

Key Words: Press, Sport, News, Media

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ	x
KISALTMALAR	xi
I. GİRİŞ	1
I.1. Problem	1
1.2 Alt Problemler	3
1.3.Araştırmanın amacı ve önemi.....	3
1.4 Sınırlılıklar	4
1.5 Tanımlar.....	4
II. KURAMSAL ÇERÇEVE VE GENEL BİLGİLER	6
2.1 Kıbrıs.....	6
2.1.1 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.....	6
2.1.2 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarihsel Yapısı.....	7
2.2 Medya.....	8
2.2.1 Medya Topluma Etkisi	9
2.2.2 Spor Medyasının Topluma Etkisi.....	10
2.2.3 İletişim Araçlarının İle Spor İlişkisi.....	11
2.2.4 Spor Ve Sosyoloji.....	12
2.2.5 Spor Pazarlamasında Kitle İletişim Araçlarının Rolü.....	12
2.2.6 Yazılı Basın	13
2.2.6.1 Gazeteler.....	13
2.2.6.2 Dergi.....	14
2.2.7 Dünya Basını	15
2.2.8 Türk Basın Tarihi	18
2.2.9 Kıbrıs Türk Basını	19
2.2.9.1 Kıbrıs Türk Gazete ve Dergileri.....	21
2.2.9.1.1. Gazeteler.....	21

2.2.9.1.1.1. Afrika Gazetesi.....	21
2.2.9.1.1.2. Demokrat Bakış.....	21
2.2.9.1.1.3. Detay Gazetesi.....	21
2.2.9.1.1.4. Diyalog Gazetesi	21
2.2.9.1.1.5. Güneş Gazetesi	21
2.2.9.1.1.6. Hakikat Gazetesi.....	21
2.2.9.1.1.7. Halkın Sesi	22
2.2.9.1.1.8. Havadis Gazetesi	22
2.2.9.1.1.9. Kıbrıs Gazetesi	22
2.2.9.1.1.9. Star Kıbrıs.....	22
2.2.9.1.1.10. Yeni Bakış Gazetesi	22
2.2.9.1.1.11. Yenidüzen Gazetesi.....	22
2.2.9.1.1.12. Vatan Gazetesi.....	23
2.2.9.1.2. Dergiler.....	23
2.2.9.1.2.1. Adres Kıbrıs	23
2.2.9.1.2.2. Futbolizm	23
2.2.9.1.2.3. Spor Olimpik	23
2.2.10. Spor Gazeteciliği ve Dergiciliği.....	23
2.2.11. Dünya Spor Yazarları.....	25
2.2.12. Spor Haberciliği ve Etik.....	25
2.2.13. Kıbrıs Türk Spor Basını Tarihi.....	26
2.2.14. Kıbrıs Türk Spor Yazarları Derneği.....	27
2.2.15. Kıbrıs Türk Spor Takipçisi.....	27
2.2.16. Kıbrıs Türk Spor.....	28
2.2.16.1. Kıbrıs Türk Spor Tarihi.....	28
2.17. KKTC Spor Federasyonları.....	30
2.17.1. Atletizm Federasyonu	31
2.17.2. Avcılık Federasyonu	31
2.17.3. Atıcılık Federasyonu	32
2.17.4. Basketbol Federasyonu	32
2.17.5. Badminton Federasyonu.....	32
2.17.6. Boks Federasyonu	32
2.17.7. Bilardo Federasyonu	33
2.17.8. Binicilik Federasyonu	33
2.17.9. Bisiklet Federasyonu	33

2.17.10. Cimnastik Federasyonu	33
2.17.11. Eskrim Federasyonu	34
2.17.12. Engelliler Spor Federasyonu	34
2.17.13. Futbol Federasyonu	34
2.17.14. Güreş Federasyonu	34
2.17.15. Golf Federasyonu	35
2.17.16. Vücut Geliştirme ve Halter Federasyonu	35
2.17.17. Hava Sporları Federasyonu	35
2.17.18. Herkes İçin Spor Federasyonu	36
2.17.19. Hentbol Federasyonu.....	36
2.17.20. Masa Tenisi Federasyonu	36
2.17.21. Okçuluk Federasyonu.....	36
2.17.22. Su Sporları Federasyonu	37
2.17.23. Tenis Federasyonu.....	37
2.17.24. Taekwondo Karate Aikodo Kuraş ve Wuşu.....	37
2.17.25. Voleybol Federasyonu.....	37
2.17.26. Yelken, Kürek ve Motor Federasyonu	38
2.17.27. Triatlon Federasyonu.....	38
2.17.28. Futbol Tenisi Federasyonu	38
2.17.29. Santraç Federasyonu.....	38
2.17.30. Darts Federasyonu	39
2.17.31. Üniversiteler Spor Federasyonu	39
2.17.32. Kickboks Federasyonu	39
2.18. KKTC Federasyonlar Katkı Payı	39
2.19 İlgili Araştırmalar.....	43
2.19.1 Yurt İçi ve Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	43
2.19.1.1 Yurt İçinde Yapılan Çalışma.....	43
2.19.1.2 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Kitle Sporunun Teşviki Açısından Kitle İletişim Araçlarının Fonksiyonları.....	43
2.19.2 Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	43
2.19.3 Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı.....	43
2.3 Ulusal Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı.....	44
III. YÖNTEM	45
3.1 Araştırmanın Modeli	45
3.2 Çalışma Grubu.....	45

3.3 Verilerin Toplanması.....	45
3.4 Verilerin Toplama Süreci	45
3.5 Verilerin Analizi.....	46
3.6 Araştırmada Etik.....	46
IV. BULGULAR	47
4.1Bulgular.....	47
V. TARTIŞMA.....	64
5.1 Tartışma.....	64
VI. SONUÇ VE ÖNERİLER	66
6.1 Sonuçlar.....	66
6.2 Öneriler.....	68
6.2.1 Araştırmaya Yönelik Öneriler.....	68
6.2.2 Uygulamacılara Yönelik Öneriler.....	69
KAYNAKÇA	70

TABLULAR ÇİZELGESİ

Tablo 1: KKTC’de spor federasyonlarının kulüp, sporcu, antrenör ve sporcu sayıları.....	30
Tablo 2: Gazete tirajları ve gazetelerin spora ayırdığı alan.....	48
Tablo 3: Gazetelerin cm2 olarak spora ayırdığı aylık alan.....	49
Tablo 4: Gazetelerin takım ve ferdi sporlarına ayırdığı alan.....	50
Tablo 5: Gazetelerin spora branşlarına ayırdığı yer.....	52
Tablo 6: Gazetelerin branş çeşitliliği.....	54
Tablo 7: Dergilerin spora ayırdığı sayfa sayısı.....	55
Tablo 8: Dergilerin spora ayırdığı cm2 alan.....	55
Tablo 9: Dergilerin takım ve ferdi spor branşlarına ayırdığı alan.....	56
Tablo 10: Dergilerin Spor branşlarına ayırdıkları yer.....	56
Tablo 11. Dergilerin Spor branş çeşitliliği.....	58

KISALTMALAR

%	: Yüzde
AİPS	: Dünya Spor Yazarları Birliği
CM2	: Santimetre kare
FIAC	: Uluslararası Amatör Bisiklet Federasyonu
FİFA	: Uluslararası Futbol Birliği Federasyonu
FİNA	: Uluslararası Yüzme Federasyonu
IOC	: Uluslararası Olimpiyat Komitesi
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
UEFA	: Avrupa Futbol Federasyonları Birliği

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın problemi, amacı, önemi ve sınırlılıkları anlatılmıştır. Ayrıca araştırma geçen bazı kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1 Problem durumu

Medya çağımızın en önemli güç unsurlarından biridir. Dünyanın her köşesinden hatta uzaydan bile insanlar bilgiye medya sayesinde kolayca ulaşabilir ve meydana gelen olayları medya sayesinde takip edebiliriz. Medya yalnızca bilgi sağlamak ile kalmaz insanların duygu ve düşüncelerini paylaşmasına hatta insanların kendisini eğitmesine vesile olur. Günümüzde medyanın çok geniş anlamı ve işlevi vardır. Medya toplum üzerinde önemli bir güç sahibi olduğu herkes tarafından bilinmektedir. “Medyayı kim denetliyorsa toplumda o denetliyor demektir” (Toktamış, 1994).

Gazeteler ve dergiler taşınması, okunması kolay olup içerisinde siyaset, eğlence, spor ve bir daha çok konuda içerik sahibi olan en eski iletişim araçlarından biridir. Bunların içerisinde haber dışında makale, fotoğraf, fıkra, köşe yazısı ve reklam gibi birçok unsurda bulmak kolaydır. Kolayca saklanabilir ve insanların ilgisini de çekmektedir. Gazete ve dergiler yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası gazeteler olabilirler. Gazete ve dergiler ilgi alanlarına göre de ayrılmaktadırlar bu alanlar ekonomi, eğlence, turizm ve spor olarak okuyucu ile buluşmaktadırlar.

Spor dergi ve gazetelerinin hızlı artması sporun gelişimi ile birlikte olmuştur. Geniş kitlelere yayılmaya başlayan spor medya ile insanlara ulaşmaya başlamış ve büyümüştür. Özellikle futbolun 20. Yüzyılda popüleritesi ciddi şekilde artırması ve büyük organizasyonlar düzenlenmesi spor gazeteciliğinin de popüleritesini artırmıştır. Özellikle son yıllarda ciddi bir büyüme ve iş alanı olan spor gazeteciliği ciddi şekilde profesyonelleşmiş ve bir sektör haline gelmiştir (MEGEP, 2007).

Özellikle gazetelerin spor sayfaları okuyucular için her zaman dikkat çekici olmuş ve birçok insan gazeteleri okumaya arka sayfadan başlamaktadır. Spor sayfalarında fotoğraf, yorumlar ve sonuçlar yalnızca spor camiasının değil herkesin ilgisini çekmekte ve takip edilmektedir. Spor yazarlığı yapan ve bu haberleri sayfalara taşıyan spor gazeteciliği çok önemli bir unsur olarak gazetelerin önemli bir parçasıdır.

Spor medya gibi insanları etkileyen bir olay olmakla beraber medya ile birbirlerini etkileyen iki unsurdur. Medya yalnızca spor olayları sırasında değil

öncesinde ve sonrasında gelişen olayları da izleyiciye sunmaktadır. Bir araştırmaya göre medyanın %50'sini spor olayları doldurmaktadır (Döşyılmaz, 1998). Spor, reyting ve topluma ulaşma açısından medyanın önemli unsurlarından biridir. Basın en eski kitle iletişim aracı olması ve profesyonel yapısı ile geçmişte olduğu gibi günümüzde de en etkili kitle iletişim araçlarındandır. Spor gazeteciliğinin kamuoyuna etkisinin ise %87.8 gibi çok büyük oranda olduğunu yapılan çalışmalarda saptamışlardır (Atalay, 1998). Spor ile medya ilişkisi tabii ki sadece reyting ve pazarlama olarak bakılmaması gerekmektedir.

Kitle iletişim araçlarının sadece bir kar ve tiraj bakış açısı ile değerlendirilmemesi gerekir çünkü spor basının yalnızca bilgi vermekle kalmaz o bilgiyi yorumlayama insanlara farklı bakış açısı kazandırmaya da yardımcı olur. Spor programları izlenme oranına baktığımız zaman çok fazladır.

Futbol spor branşları arasında en popüler olanıdır ve kuşkusuz medyanın da göz bebeğidir. Medya talebe göre hareket ederek hangi branş da daha çok talep varsa o yayına daha çok yer verdiği söylenebilir. Futbolun bu kadar popüler olmasının bir nedeni de kuşkusuz medyadır. Futbolun medyada diğer branşlardan daha çok yer alması her zaman tartışma konusu olmuştur. Futbola tiraj kaygısı nedeni ile yer verilmesi diğer spor branşlarına yapılan bir haksızlık mı yoksa haklı bir durum olduğu da tartışmanın başka bir boyutudur.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet'inde spor oldukça popülerdir. Spor branşları arasında ise futbol branşı dünyada olduğu gibi ülkemizde de popülerdir ve insanların ilgisini çekmektedir. Ülkemizin sporcuları tam anlamı ile profesyonel olmaması ve buna paralel olarak tüm spor basınında tam anlamı ile profesyonel bir yapıda olmaması bunun ile ilişkilidir.

Ülkemiz spor basınında tam zamanlı spor yazarlığı yapan insan sayısının az olmasına rağmen, ülkemiz spor basını gerçekleşen her olayı büyük bir özveri ile halk ile buluşturmaktadır. Dünya da olduğu gibi ülkemiz spor basını ve spor paydaşları büyük bir etkileşim halindedir. Bu iki unsur karşılıklıdır çünkü spor branşları sayesinde de insanlar spor sayfalarını takip etmekte ve basının tirajlarını yükseltmesini sağlamaktadır.

Kıbrıs Türk Yazılı Spor Basının da 13 adet günlük olarak spor sayfası olan gazete ve 3 adet spor haberi yayınlayan dergi düzenli olarak sporu halk ile buluşturmaktadır.

Kıbrıs Türk Spor Yazılı Basınında birçok sporcuya ve spor branşına yer verilmektedir. Bir ülkedeki spor basının bir branşa ayırdığı oran o branşın o ülkedeki gelişmişliği ile paraleldir.

Bu bilgiler ışığında Yazılı Spor Basınının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde spor branşlarına verdiği yer fazladır. Bu çalışma sonunda 13 yazılı günlük gazetenin ve 3 spor dergisinin Aralık (1-31) ayında ki yayınlarının içerik analizi yapıp çıkan istatistikler ile ülkemizde yazılı basının spora ne kadar yer verdiği, hangi spor branşına daha çok yer verdiği ve aynı zamanda takım sporlarına mı? Yoksa ferdi spor türlerine mi? Daha çok yer ayırdığı saptanmıştır.

Ülkemiz spor basınının futbola ayırdığı haber oranı fazladır dolayısıyla spor branşlarına ayrılan haber oranında bir dengesizlik söz konusudur. Bu çalışmada Kıbrıs Türk Yazılı Spor Basınının yayınladığı spor haberlerinin, spor branşlarına dağılımında ki eşitsizlik bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2. Alt Problemler

1. Basının spor sayfalarının aylık oranı ne kadardır?
2. Basının takım spor branşlarına ve ferdi spor branşlara ayırdığı oran ne kadardır?

1.3 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet'inde faaliyet gösteren 13 adet günlük spor sayfası olan gazete ve 3 adet dergi içerik analizi yapıp elde edilen bilgiler neticesinde Kıbrıs Türk Yazılı Spor Basının çıkardıkları spor haberlerinin branşlara dağılımı saptanacaktır. Çıkan sonuçlar neticesinden Kıbrıs Türk Spor Basınının KKTC'de yer alan spor faaliyetlerine verdiği yer ölçülecektir.

Dünya'da olduğu gibi ülkemizde de futbol branşının medyada daha çok yer aldığı düşünülmektedir. Futbol branşının Kıbrıs Türk Spor Basınında diğer spor branşlarına göre yer verilmediği bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bu nedenle Kıbrıs Türk Spor Basının spor branşlarına yer verdiği alan saptanması amacı ile yapılmıştır. Bu çalışmada ek olarak basının spor branşlarına aylık oranda ayırdığı oran ve basının takım branşlarına ve ferdi spor branşlara ayırdığı oran saptanacaktır. Basının bir ülkede ki spor branşlarına ayırdığı yer ciddi oranda önem arz etmektedir. Bir ülkede bir spor branşının gelişmesi için medyada yer alması şarttır. Ülkemizde de

spor basının oldukça popüler olması ve halk tarafından takip edilmesi nedeni ile spor basının incelenmesi önemlidir.

Bu çalışma sonunda Kıbrıs Türk Basını spor branşlarına ayırdığı yer saptayacak ve diğer branşlara gerekli önemi verip vermediğini anlamamıza yardımcı olacak. Ülkemizde spor branşlarının gelişmesi spor basınının üstüne düşen görevlerdendir bu nedenle ülke basının spor branşlarının gelişimi için yeteri kadar üzerine düşen görevleri yerine getiriyor ve eşit oranda diğer spor branşlarında yeteri kadar değer veriyor mu? Sorunu saptanacak. Elde edilen bilgiler Kıbrıs Türk Spor Basınına spor branşları ile arasında ki ilişki açısından bir somut bir saptama olacağı düşünülmektedir.

1.4 Sınırlılıklar

Bu çalışmada araştırma yapılacak olan her gün spor haberi veren 13 gazete Afrika, Demokrat Bakış, Detay, Diyalog, Güneş, Hakikat, Halkın Sesi, Havadis, Kıbrıs, Star Kıbrıs, Yeni Bakış, Yeni Düzen, Vatan gazeteleri olup aynı zamanda 3 adet dergi Adres, Futbolizm ve Spor Olimpik ile sınırlıdır. Bu gazete ve dergiler 1-31 Aralık 2017 tarihlerinde çıkan sayıları ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Basın: Genel olarak basın; her çeşit haberi ve fikri, belirli periyotlar da basarak, topluma ulaştıran tüm yayın ürünleridir. Günlük basın ürünlerine gazete, haftalık, on beş günlük, aylık vb. basın ürünlerine de dergi denir (MEGEP, Gazetecilik: Gazeteciliğin Temel Kavramları, 2007).

Haber:Yeni içeriğe sahip,halı hazırda yenş gerçekleşmiş veya önceden olmuş olayları aktarılmasıdır.Bir haberde ne?,ne zaman?,nerede?,niçin? Ve kim soruları içermektedir.Haber tarafsız ve objektif olmalıdır (Bağımsız gazeteciliğin el kitabı, 2006).

Medya:Medyanın günümüzde bir çok anlamı vardır.Genel olarak baktığımızda medya yazılı,sesli ve görsel kitle iletişim araçları olarak tanımlanır.Medya bugün her insanın muhatap olduğu bir olgudur.Bugün dünyanın her köşesinden bir bilgiye rahat ulaşabiliyorsak medya sayesinde (Eskier, 2017).

Spor: Vücutun organik direncini, sistemlerin kapasitesini artıran ve bu kapasiteyi koruyan bir uğraştır. Spor yalnızca belli bir oyun amaçlı değil sağlığımızı korumak içinde yapılır. Sporun bir çok faydası vardır bunlar stresi önlemek, dolaşım sistemlerinin değerlerini düzenlemek, psikolojik rahatlık, sinir sisteminin aktivitelerini sürdürmek (Işkın, 2017).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE GENEL BİLGİLER

Bu bölümde araştırma ile ilgili bazı tanımlara yer verilmiş aynı zamanda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ve Dünya'da yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

2.1 Kıbrıs

Kıbrıs'a ait ilk bulgulara baktığımız zaman M. Ö 7000 yılına kadar gitmemiz gerekir. Arkeolojik kalıntılar bu dönemde çeşitli yerleşimler keşfetmiştir. Yine kazılardan elde edilen bilgilere göre ilk insanların Anadolu ve Mezopotamya'dan geldiklerini göstermektedir. Bu tarihten 1000 yıl sonra gelen gruplar ise çeşitli çanak ve çömlek kullandıkları görülmüştür. Takip eden yıllarda bir çok yerleşim birimi ortaya çıkmış ve özellikle Kıbrıs'ta bakırın çok çıkmasından dolayı bu işle ilgilenenlerin ilgisini çekmiştir.

Bu zengin kaynaklardan yararlanmak isteyen medeniyetler Kıbrıs'a gelmiş ve çeşitli tarihi kalıntılar bırakarak Kıbrıs'ı bir tarih ülkesi haline getirmişlerdir. Kıbrıs adı ile ilgili çok fazla teori olmasına rağmen en yaygın olanı Latince bakır anlamına gelen ve Kıbrıs'ta da bakırın çok çıkmasından dolayı Cuprum'dan gelmektedir. (KKKTC Turizm Tanıtma ve Pazarlama Dairesi, 2018)

2.1.1 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Doğu Akdeniz'in Sicilya ve Sardunda'ya dan sonra üçüncü en büyük adasının olan Kıbrıs, Akdeniz'in Doğusunda Türkiye'nin 65 kilometre güneyinde yer alır. Kıbrıs Adasının iki devletinden biri olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 15 Kasım 1983 yılında kuruldu. Başkent Lefkoşa olan devlet resmi dili Türkçedir.

299,000 nüfuslu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) altı ilçeden oluşmaktadır. Bu ilçeler Lefkoşa, Gazimağusa, Girne, Güzelyurt, İskele ve Lefke'dir. Kıbrıs Adasının yüzde 36, 5'ini oluşturan devlet 3, 355 kilometrekaredir. Adanın bitki örtüsü makidir. Yarı başkanlık sistemi ile yönetilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 50 milletvekili vardır. Ülkenin Başbakanı Tufan Erhürman, Cumhurbaşkanı ise Mustafa Akıncı'dır (Kıbrıs, Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Tarihi, 2018).

2.1.2 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarihsel Yapısı

Üç kıtanın birleştiği yerde olması nedeni ile Kıbrıs adası tarih boyunca bir çok farklı medeniyetin hakimiyetine girmiştir. Hem Doğu ile Batıyı birleştiren nokta da olması hem de Süveyş kanalına yakınlığı ile Kıbrıs her zaman bir çekim merkezi olmuştur. Kıbrıs'a hakim olan uluslar Asurlular, Mısırlılar, Persler, Romalılar, Araplar, Tapınak Şövalyeleri, Lüzinyanlar, Venedikliler, Osmanlı İmparatorluğu ve son olarak İngilizlerdir. 19. Yüzyılda yükselen milliyetçilik akımları Kıbrıs'a da yansımış ve adada sıkıntılara yol açmıştır. Yunan ve Türklerin yükselen milliyetçilik duyguları yeni fikirler ortaya çıkartmıştır. Yunanlılar "Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak düşüncesi bu dönemde ortaya çıkmıştır. Kıbrıs 1878 yılında İngitere'ye kiralanmış ve 1925'de resmen adayı kendisine bağlamıştır. Bu süreçten itibaren adayı 1960'a kadar yönetmiştir. Bunlar sonra ki dönemlerde Rumlar adayı Yunanistan'a bağlamak adına silahlı örgütler kurmuş ve adada Türkler üzerinde baskı kurmaya başlamıştı. Kıbrıs'ta çıkan isyanlar sonucunda İngiltere'nin tüm dünyada ki sömürgerlerini kaybetmesinin devamı olarak Kıbrıs Adası da 1959 yılında Londra ve Zürih Antlaşmaları ile 1960'da Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur (Kıbrıs, Ekomonik, Sosyal ve Siyasal Tarihi, 2018).

Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türklerin iki uluslu bir devlet yapısı olarak kurduğu bu devlet zaman içerisinde çeşitli sorunlara yol açmıştır. Kıbrıslı Rumlar adada eşit olan idare yapısını değiştirmek istemiş ve Kıbrıslı Türkleri azınlık durumuna düşürecek yasa önerisi hazırlamışlardı. Kıbrıs Cumhuriyet'nin kurulduktan 3 yıl sonra 1963 yılında gelen bu Anayasa teklifi bir çok olaylara neden olmuş ve bu olaylarda özellikle bir çok Türk sivil ölmüştü. Bu olaylardan sonra Birleşmiş Milletler adaya asker göndermiş ve bu askerler halen daha ülkemizde yer almaktadırlar.

1963'ten 1974'e kadar olan bölümde Kıbrıslı Türkler kendilerini temsil edecek bir kurum olmaması nedeni ile kendileri örgütlenmiş ve çeşitli mekanizmalar kurarak bu dönemi geçirmişlerdir. Bu dönem Kıbrıslı Türkler için yoksulluk ve zorluklar içerisinde geçmişti.

1974 yılına gelindiğinde ise adayı bir an önce Yunanistan'a bağlamak ve EOKA planını gerçekleştirmek için silahlı bir darbe girişimi meydana getirmişlerdir. Başlayan savaşlar neticesinde adada yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalan Kıbrıslı Türkler'in durumu karşısında Türkiye daha fazla insanın ölmemesi için bir barış hareketi düzenleyerek adaya asker çıkarmıştır. O dönemde Rumların lideri olan Başpiskopos

Makarios bile adada gerçekleşen darbenin Yunanistan'ın askeri güçleri tarafından yapıldığı söylemiştir.

1975 yılında Birleşmiş Milletlerinde yardımları ile adadan yaşayan Kıbrıslı Türkler kuzeye Rumlar ise güneye geçmiştir ve ara bölgeye bir yeşil hat çekilmiştir.

Bu gelişmelerden sonra 15 Kasım 1983'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Rauf Raif Denktaş ilk Cumhurbaşkanı olmuştur (Kıbrıs, Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Tarihi, 2018).

2.2. Medya

Medya günümüzde sıkça kullandığımız kökeni Latince'den türeyen bir sözcük olmakla birlikte içerisinde gazete, dergi, radyo, televizyon ve interneti kapsar. Bunlara kitle iletişim araçları da denmektedir. Günümüzde birçok alanda kullanılan medya gerek bilgi alışverişi gerek eğitim gerek ise gündem oluştururken karşımıza çıkmaktadır. 20. Yüzyılın ilk çeyreğinde hayatımıza giren bu terim insanların fikirlerini, düşüncelerini hatta kültürlerini bile etkilemektedir. Medya dünyada gelişen olayları, sorunlar hakkında halka bilgi sunar ve toplumun bu konular hakkında aynı fikir sahibi olmasını sağlar. Medya ile içli dışlı olan siyasette insanları partilerin propagandalarına yönlendirmekte ve onları kendi taraflarına çekmek için medyayı önemli ölçüde kullanmaktadır.

Medya da aynı zamanda siyasetin birinci haber kaynağı olmakta ve iki olguda birbirini beslemektedirler. Medyanın siyasetten bağımsız ve tarafsız davranmaması ciddi sorunlara yol açar ve medya tarafsızlığı yitirerek belli bir kitlenin tarafına geçer bu durum ülkede ki adaleti etkilemeye kadar gitmektedir. Medyanın bu denli güçlü olması onu dünyanın dördüncü gücü olarak lanse edilmesini sağlamaktadır.

Medyanın işlevlerine dikkatlice bakacak olursak tartışma ortamı oluşturmayı rahatlıkla görebiliriz. Bir televizyon programında veya bir sosyal medya ortamında ortaya atılan bir düşünce veya bir sorun anında kitleler ile buluşmakta ve onların kendi düşüncelerinde ve değer yargılarında tartışılmasına yol açar. Bu tartışma ortamlarında toplumun çıkarları ortaya çıkarır ve toplumun bir nevi sorgulanmasına neden olur.

Kitle iletişim araçlarının bir önemli işlevi ise bilgiye ulaşmak ve günümüzde bilginin yayılmasına yardımcı olarak okullara ikinci bir alternatif ve yardımcı olmasıdır. İnsanlar artık online ortamlarda aynen sınıfta ki gibi ders dinleyebilir ve istedikleri bilgileri dünyanın her tarafından anında kolayca elde edebilir. Yalnızca okullarda olan bilgi değil aynı zamanda gündelik hayatımızda olan kolayca işleri bile medya sayesinde öğrenebiliriz ve uygulayabiliriz.

Kültür ile medya arasında da önemli bir iş birliği söz konusudur. Kültür o kadar geniş bir kavramdır ki medya gibi önemli bir olgu ile birlikte yer almaması söz konusu olamazdı. Medya farklı kültürlerin birbiri ile yaklaşması, tanınması ve önyargılarını yıkmasına vesile olur (Altınalan, 2015).

Gelişen hızlı teknolojiler sayesinde kitle iletişim araçları da değişime ve gelişime uğramıştır. Günümüzde kitle iletişim araçları bir çok insana ulaşmakta ve geniş kitlelere hitap etmektedir. Bazı koşullar olmaksızın kitle iletişim araçlarını olmak mümkün değildir. Kitle iletişim araçları belli bir haber olması gerektiği gibi o haberleri tüketici gibi tüketecek kendisine ulaştıracağı bir kitleye de sahip olması gerekmektedir. Medya bir çok devrime bir çok olaya tanık olmuş ve direk olarak etkilemiştir.

Dünyada ilk olarak yazılı basın ile etkinliğini oluşturan medya 1930'lardan 20. Yüzyılın ortalarına kadar yaşanan teknolojik gelişmeler ile radyonun ortaya çıkışı ve gelişmesi ile hızla devam etti. İkinci Dünya Savaşı'nın öncesinde ve sırasında özellikle siyasi olarak etkili bir araç olarak kullanılması radyonun bu yıllarda ki etkinliğini daha da arttırdı. 20 Yüzyılın ortasından sonra televizyonun ortaya çıkışı medyaya bambaşka bir boyut kazandırdı. Televizyonun etkinliği 21. Yüzyıla kadar onu medyanın amiral gemisi yaparak halk ile iç içe getirdi. Günümüzde internet medyanın amiral gemisi olmuştur. Medya o kadar güçlüdür ki medyası güçlü olmaya bir ülkeyi okur yazarlığı olmayan bir topluma benzetebiliriz (Koçadaş, 2005).

2.2.1 Medya Topluma Etkisi

Kitle iletişim araçları yani medya toplum üzerinde çok çeşitli etkileri vardır, Bu etki o kadar geniştir ki sadece insanlar üzerinde değil kültürleri, gelenek, görenekleri, ve değer yargılarını bile etkiler. (Şahan & Çınar, 2004). Kitle iletişim araçlarını takip eden ve gören insanlar yoğun bir yönlendirmeye maruz kalmaktadırlar. Teknolojinin

gelişmesi ve insanların boş zamanlarının artması ile birlikte insanın kitle iletişim araçlarına yönelimi ve ulaşılabilirliği artmıştır. İletişim araçlarının öncelik verdiği olaylar kamuoyu tarafından da öncelik verildiği herkes tarafından bilinmektedir. Topluma direk olarak hangi düşünceye sahip olmasını söylemez fakat hangi konular da hakkında düşünceleri olması gerektiğini göstermektedir. Hiç kuşkusuz iletişim araçlarında yer bulan tartışma konuları insanlar arasında da tartışmanın önde gelen konusudur (Temizel, 2000).

Bilgi bu araçlar sayesinde iki şekilde insanlar ile buluşur. Birincisi bilgiler iletişim araçları tarafından halka iletilir ve herhangi bir konu hakkında ilgilenen kesime buna ulaştırır. Kitle iletişim araçlarının ulaştırdığı bu bilgi de halkın görüşlerini yansıtmaya işlevi görerek kamuoyunun bu bilgilere ve olaylara olan tepkisi ölçülür. Örnek verecek olursak siyasiler özellikle kitle iletişim araçlarını etkin şekilde kullanır. Siyasiler yaptıkları propagandaları bu araçlar ile halk ile buluşturur ve halkta aldıkları bu bilgileri geri alarak siyasilere kitle iletişim araçlarına gösterdikleri rağbet ve ilgi ile bir nevi geri gönderirler. Kitle iletişim araçlarının topluma olumlu ve olumsuz etkisi halen tartışma konusudur. Olumlu veya olumsuz etkilediği tartışılabilir fakat kesin olan bir şey vardır ki oda kitle iletişim araçlarının toplumu kesin olarak etkilediğidir.

Kitle iletişim araçları kitleler ve toplumlar arasında bir bağ kurma gücü vardır. Ülkelerin gerek siyasi gerek kültürel gerek ise turizm olarak bir birine yaklaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Ülkeler içerisinde ki değerleri insanlara medya aracılığı ile ulaştırarak onların gözlerini ve zihinleri kısaca dikkatlerini o yöne çekmektedir. Kitle iletişim araçları dünyayı adeta bize küçültmektedir çünkü bir bilgiye istediğimiz zaman hızlıca ve kolayca ulaşabilmekteyiz.

Diğer dallar ile incelediğimizde medya psikolojik ve sosyolojik olarak manipüle edilen konular toplumlar tarafından da ilgilenebilmektedir.

2.2.2 Spor Medyasının Topluma Etkisi

Medyanın topluma etkisi yadsınamayacak bir gerçektir. Medyanın bir dalı olan spor medyasında hitap ettiği spor aktivitesine etkisi vardır. Sporun geldiği noktada kitle iletişim araçlarının rolü büyüktür. Spor medyası sayesinde spor karşılaşmalarını yorumlayabilmekte ve onlar hakkında görüşlerimizi aktarabilmekteyiz. Spor medyasının insanlara ulaşması sporu da geliştirmiştir. İnsanlarında

spora pasif olarak sporu takip etmesi ve ulaşması medya tarafından gerçekleştirilmektedir. Kısacası medya bireylerin spora ulaşmasına bu sayede toplumsallaşmasına, özgüveni ve yaşama kalitesini artırmasına yardımcı olur ve kaliteli bir yaşam geçirmesine vesile olur (Ünsal, Spor Medyasının Toplum Üzerindeki Sosyolojik Etkisi, 2013).

2.2.3 İletişim Araçlarının İle Spor İlişkisi

Teknolojinin gelişmesi ile insanların kitle iletişim araçları ile geçirdiği zaman artmış ve kullanımı yaygınlaşmıştır. 20. Yüzyılın ortalarında bu etkileşim daha da artmış ve iletişim araçları topluma hem dünyada olan biteni aktarmış hem de onları bilgilendirmiştir. Medya aynı zamanda topluma verdiği bilgiler ile toplumun ilgisini çekmiş ve üzerinde ki etkisini artırmıştır. Sporda buna paralel olarak medya tarafından daha çok yer verildikten sonra herkes tarafından daha çok ilgi görmüştür. Çok ilgi gören ve izlenen spor branşları buna takiben şirketlerinde ilgisine çekmiş ve büyük sponsorluk anlaşmaları imzalanmıştır. Günümüzde bunun en güzel örneği İngiltere Premier Ligi'dir. Lig 174 ülkede yaklaşık 574 Milyon kişi izliyor. 2017 Yılında yapılan ihale sonucunda gelir 3 milyar 18 milyon sterline BSkyB (British Sky Broadcasting) ve BT (British Telecommunications) televizyonlarına satıldı. Bunun sonucunda artan yayın gelirleri ile rekabet artacak ve takımlar diledikleri oyuncuları satın alabilecek. Artan inanılmaz gelirler bununla da sınırlı kalmayıp diğer liglerde ki arasında ki farkı da açacak.

Birbirini etkileyen ve birbirinden faydalanan iletişim araçları ve spor ayrı olması düşünülemez. Medya olmaz ise spor yaygınlaşıp geniş kitlelere yayılamaz. Sporun olmaması ise medyanın geniş kitlelere yayın yapamaması ve büyük spor organizasyonlarından gelecek olan gelirlerden faydalanamamasına neden olacaktır. Medya sporu ve insanların birlikte olmasını sağlamaktadır. Dünyanın herhangi bir yerinde gerçekleşen bir spor olayını aynı anda veya ertesi gün dünyanın başka bir köşesinde ki izleyiciler ile buluşturmaktadır. Spor medyasının sunduğu bu imkanlar sayesinde aynı bir film yıldızı gibi sporcular ünlenir ve insanlar kendilerini onların yerine koymak istemektedir.

Spor medyası haberleri takipçilerine tarafsız bir şekilde vermesi gerekmektedir. Spor medyası o kadar güçlüdür ki halkları etkileme gücüne sahiptir ve bu yüzden her zaman tarafsızlığını korumalıdır. Spor medyası insanları holiganizme itebilir aynı zamanda sağ duyulu davranmaya da teşvik edebilir. Kısacası spor medyasının

sorumluluğu oldukça fazladır ve bu sorumluluğu taşıyabilmesi için doğru, dürüst ve tarafız olması gerekmektedir (Ünsal & Ramazanoğlu, 2013).

2.2.4 Spor ve Sosyoloji

Spor geliştikçe ve etki alanı arttıkça çeşitli alanlara ayrılmış ve profesyonelleşmiştir. Büyüyen spor ekonomisi ile spor alanlara ayrılmaya başlamış ve yelpazezi genişlemiştir. Spor Sosyolojisi de sosyologların ilgisini çeken bir daldır. Sosyoloji spor olgusunun ortaya çıkardığı insan ilişkileri ile ilgilenir. Bu alanda ilk spor olayları üzerine yapıldı araştırması eskiye dayanmaktadır. Kültürel Antropologlar antik ve modern toplumların oyun ve tasvirlerini yaptı. Bu toplumların gerçekleştirmiş olduğu atletik çalışmalar araştırıldı. Cotlin Amerika yerlileri hakkında yaptığı çalışma 1841 yılında yayınlandı. Tylor Orta Amerika ve Asya oyunlarını araştırdı. Hall ise futbol psikolojisi araştırmaları yaptı.

Spor sosyolojisinin amacı üzerine iki tartışma mevcut bir tanesini gelişimsel kuram için gereksinim diğeri ise sporun eğitimsel yöntem ve kurama uygunlanması için çözümlenmesi. Spor sosyolojisinde ki araştırmaların çoğu özel oyun ve spor türlerine yoğunlaşmaktadır. Halen gelişmekte olan bu dalın amacı sosyologlar arasında henüz kesin çizgilere ayrılmamıştır. Spor psikologların bir kısmı diğeri toplumsal konuları spor ile ilişkili tutmaktadır . (Tezcan, 1983)

2.2.5 Spor Pazarlamasında Kitle İletişim Araçlarının Rolü

Günümüzde yaşam standartlarının artması ile insanların boş zamanın artması onları boş saatlerini aktiviteler ile doldurmaya yönlendirmiştir. Buna paralel olarak spor aktivitelerine ilgi artmış ve insanlar gerek spor yaparak gerekse spor aktivitelerini takip ederek boş vakitlerini doldurmaya başlamıştır. Sporun geniş kitlelere hitap etmesi büyük şirketlerin ilgisini çekmiştir. Spor sektörünün büyümesi ile spor pazarlaması da sporun ayrı bir dalı haline gelecek kadar gelişim göstermiştir.

Dünyada spor pazarlaması kavramı ilk olarak 1978 yılında Advertising Age Magazin’de, Türkiye’de ise 8-9 Nisan 1991 tarihleri arasında İstanbul’da düzenlenen Sport Marketing Semineri’nde konuşulmaya başlanmıştır (Altunbaş, 2007).

Türkiye’de konuşulmaya başlamasına rağmen Türkiye’de uygulaması ancak 2006 yılında gerçekleşmeye başlamıştır. 4-5 Aralık 2006 yılında düzenlenen “Türk Sporu Sponsorları ile Buluşuyor” organizasyonu ile federasyonların pazarlamaya verdikleri önem artmaya başladı. Sponsorluk yasasının çıkması ve sponsorluklar ile

ilgili yayınların artması da bu alana olan ilgiyi Türkiye’de artırmıştır. Bu gelişmeler ile birlikte futbol dışında da diğer branşların sponsorluk alanında başarılı çalışmaları ile liglere, federasyonlara ve takımlara olan sponsor firmalar artmıştır. Büyük şirketler büyük spor organizasyonlarının yüksek izleme oranı, halkın spor organizasyonlarına olan duyarlılığı, sporun evrensel dili, şirketlerin global pazar içinde yer alma arzusu ve şirketlerin sempatik imaj oluşturma isteği onları spor sponsorluğuna çekmektedir (Çetin, Spor İletişimi, 2015).

Bir şirketin ve bir işletmenin dünyada artan değerinin farkında olanlar bu sektöre yönelmişlerdir. Güçlü bir kimlik ve imaj yaratmak isteyen şirketler özellikle televizyonun hayatımıza girmesi ile reklama ve sponsorluklara ayırdıkları oran artmıştır.

Amerika’da yapılan bir araştırmaya göre en önemli spor organizasyonu olarak gördükleri Olimpiyat Oyunlarına sponsor olan firmaların ürünlerini almak istedikleri ortaya çıkmıştır. Los Angeles Olimpiyatları sponsorluk gerçekleştirilen ilk Olimpiyat olmuştur. Sponsor olan şirketler aynı zamanda diğer şirketler ile yarış içerisinde. Örneğin Coca Cola firması 1996 Atlanta Olimpiyatları’nda kendisinden başka alkolsüz içecek firması olmaması için ayrı bir para ödemiş ve pazarda yalnızca kendisi yer almak istemiştir. Aynı uygulamayı General Motors adında ki şirket yerli araba reklamı olmaması için ekstra 50 milyon dolar ödemiştir.

Bu bilgilere bakarak spor sponsorluk ve kitle iletişim araçlarının arasında ki yakın iş birliğini görebiliriz. Spor sponsorluğu medya sayesinde ne kadar önemli olduğunu her geçen gün artan reklam ve sponsorluk gelirleri ile Dünya Kupası ve Olimpiyat Oyunları’nı da görmekteyiz. Katlanan gelirler şirketlerin pazarda yer alma arzusunu göstermektedir (Çoşkun, 1999).

2.2.6 Yazılı Basın

2.2.6.1 Gazeteler

Temelinde siyaset ve politika haberleri olan bunun yanında eğlence, spor, sanat, magazin gibi daha bir çok alanda halka bilgi vermek için veya belirli zaman dilimlerinde çıkartılan yayınlanan iletişim aracı. (Kaplan, 2018). Gazeteler kolayca okunabilir, saklanabilir ve ilgi çekicidir. Gazetelerin kalıcı olmasının nedeni saklanılmasında ki kolaylık olup ileride bir tarihi belge niteliği taşımasıdır. Gazeteler kendi içerisinde bölümlere ayrılır. Fikir gazeteciliği, kitle gazeteciliği, yayın

zamanlarına göre, dağılım alanlarına göre, ilgi alanlarına göre ve ebatlarına göre.

Fikir gazeteciliği için bir çok tanım mevcut olsa da genel olarak belli bir düşünceyi ve fikri içerisinde barındıran yorum ağırlıklı okuyucuya ulaşan gazetecilik türüdür. Okuyucuyu eğlendirmek amacıyla olmayan bilgilendirme, düşündürme ve fikir sahibi olmasını temel alır.

Kitle gazeteciliği ise eğitmekten çok insanları eğlendirmeyi amaçlayan gazetecilik türüdür. Okuyucuyu fotoğraflarla, yazılarla hitap edip magazinsel bir bakış açısı ile yayınlanmaktadır. İngiltere’de ortaya çıkan bu haber türü daha sonra Amerika’ya ve Avrupa’ya yayılmıştır.

Gazeteler yayınlandıkları zaman dilimine göre de farklılıklar göstermektedir. Günümüzde gazeteler genelde günlük olarak yayınlansa da haftalık, aylık veya farklı zaman dilimlerinde de yayınlanmaktadır.

Gazeteler yayınlandıkları coğrafi bölgelere göre de farklılıklar göstermektedirler. Bölgesel gazeteler belli bir bölgede yayınlanıp o bölgede ki insanlara hitap etmektedir. Yerel veya şehir gazeteleri belli bir şehre hitaben çoğunluğunun o şehirde olan olaylardan oluşan haberler yayımlandığı gazetelerdir. Ulusal gazeteler de bütün ülke çağında yayınlanan ve tüm ülkeyi ilgilendiren konulara yer veren gazete türüdür. Uluslararası gazeteler ise yayın ağı çok geniş olan ve yalnızca basıldığı ülke değil farklı ülkelerde de faaliyet gösteren gazete türleridir.

İlgi alanlarına göre yayınlanan gazetelerde olup bunların içeriğinde spor, magazin, ekonomik ve turizm yer almaktadır. Ekonomik gazeteleri adından anlaşılacağı gibi para, döviz, borsa, iş sektörü gibi ekonomik olayları sayfalarında yer vermektedir. Spor ise gelişen ve büyüyen bir sektör olduğundan basın yayınlarının da artması ile ayrı bir dal olmuş ve okuyucularına sadece spor haberi verebilen gazeteler çıkartmaya kadar gitmiştir.

Gazeteler son olarak boyutlarına göre ayrılmaktadırlar. Gazeteler standart boy, tabloid boy olarak ayırmaktadır (MEGEP, Gazetecilik: Gazeteciliğin Temel Kavramları, 2007).

2.2.6.2 Dergi

Siyaset, spor, magazin, edebiyat ve daha bir çok konuda yayınlar yapan yazılı yayındır. (Türk Dil Kurumu, 2018). Dergiler içerik ve baskı açısından okuyucuların

ilgisini çekmekte ve beğenisini kazandırmaktadır. Dergilerin okuyucuya içerik olarak hitap etmesinin yanında görsel olarak da hitap etmesi gerekmektedir. Dergiciliğin en çok gelişmiş olduğu ülke Amerika'dır. Bir yayının dergi olabilmesi için belli bir yayın aralığında olması gerekmektedir. Dergilerin çeşitliliğine bakacak olursak Tüketici Dergileri şuan piyasada çoğunlukla gördüğümüz ve bildiğimiz dergi türleridir. Bu dergi türü kendi içerisinde ekonomi, haber, spor, teknoloji, edebiyat, çocuk, magazin ve kadın diye ayrılmaktadır.

Kurum dergileri temsil ettiklerini kurumun yaptıkları işi göstermek veya propagandalarını yapmak için çıkartılan dergilerdir. Bir kurumun yeni yaptığı işler hakkında bilgi vermek okuyucuyu eğitmek gibi amaçları vardır.

Sektör dergileri de kurum dergilerine benzer fakat aralarında farklılıklar vardır. Sektör dergileri bağlı olduğu sektöre ait gelişmeleri okuyucularına aktarır örneğin bankacılık sektörüne ait bir dergi o sektör hakkında gelişmeleri ve olayları okuyucusuna aktarır.

Çağımızın olmazsa olmazlarından olan bilimde kendi dergilerini çıkartarak yeni buluşları ve keşifleri okuyucuları ile paylaşmakta ve makaleler yayınlamaktadırlar.

Marjinal dergiler belli bir sınırı ve kıstası olmayan tamamen çıkartanların insiyatifinde çıkartılan dergi türlerindedir. Bu dergi diğer dergi türlerinden farklı olup içeriği geniş konular yer almaktadır (Dergi Haberciliği, 2013)

2.2.7 Dünya Basını

Genel olarak basın; her çeşit haberi ve fikri, belirli periyotlar da basarak, topluma ulaştıran tüm yayın ürünleridir. Günlük basın ürünlerine gazete, haftalık, on beş günlük, aylık vb. basın ürünlerine de dergi denir. En eski toplumlardan günümüze kadar insanlar her zaman birbirleri ile etkiletişim içinde olmuşlardır. Bir alıcı, diğeri de verici olan iki kişi arasında ki araçsız olan haberleşmeye doğrudan haberleşme denir. Bir haberlerin ise diğer üçüncü kişiye aktarmaya ise en eski ve en etkin iletişim aracı olan ve günümüzde dördüncü güç olarak bahsettiğimiz basındır. Basını biz basitçe haber alıp yayma olarak da tanımlayabiliriz.

Haberleşme insanların birbiri ile olan etkileşimi ve iletişim gerekliliğinden ortaya çıkmıştır. İlkel toplumlar işaretleşme, ateş yakma ve duvarlara resim çizme gibi yöntemler ile birbirleri ile haberleşmişlerdir. Yazının icadında sonra haberleşmede bir çok değişiklikler meydana gelmiş ve adeta çağ atlamıştır. Çinliler 4000 yıl öncesinde

gazete kullandıkları öne sürülmektedir. Julius Sezar kamuoyu yaratmak için Senatoda alınan kararları yayımlatarak halka ulaştırmayı hedeflemiştir. Bu gelişmelerden sonra gazetecilik alanında bugünkü gazetelerin atası sayılan Acta Publica adında bir sayfalık gazete çıkmıştır. Sezar'ın zamanında Acta Urbis ve Acta Urbaa adında resmi gazeteler yayınlanmıştır. Basının ortaya çıkması ve gelişmesinde bazı önemli teknik gelişmeler meydana gelmiştir. Bunlar yazının bulunması, kağıdın icadı ve matbaanın icadıdır.

Gazetelerin atası olarak kabul edebileceğimiz gerek elçiler gerek ise kuşlar ile gönderilen haber mektupları 1200'lü yıllarda rastlamaktayız. El yazısı ile yazılan ve çoğaltılan bu yazılar matbaanın icadına kadar bu şekilde sürdü.

İlk gazeteler diye adlandırabileceğimiz yayınlar 1600'lü yıllarda rastlamak mümkündür. Günümüz anlamında yayınlanan ilk gazete Strasbourg'da yayınlanan ve haftalık olarak Almanca yayınlanan Avisa, Relation oder Zeitung'dur. İlk gazelerin çıkması ile Avrupa'da sırası ile gazeteler çıkmaya başlamış ve 1622'de Londra'da ilk İngiliz gazetesi The Weekly News from Italy and Germany yayınlanırken Fransa'da ise ilk Fransız gazetesi Le Gazette haftalık olarak çıkmıştır. Bu gazeteleri İtalya'nın başkenti Roma'da yayın Gazete Publica takip etmiştir.

17. Yüzyılda matbaanın ortaya çıkışı insanlık ve basın için bir dönüm noktası olmuştur. Yine bu yüzyılda çıkan ve matbaanın çıkışı ile günümüz gazetesi diyebileceğimiz yayınlar Antwerp'te ortaya çıktı. Bir hafta çıkan bu gazetelerin ismi Nieuwe Tijdingen Almanya'da Avis Relation Oder Zeitung'dur. Bu gelişmelerden sonra gelişen ve dalga gibi yayılan gazetecilik farklı ülkelerde de kendini gösterdi. Endüstri Devrimi ile bu gelişim daha da artmış ve gazetecilik mesleğini ortaya çıkarmıştır. Gazetecilik mesleğini Endüstri Devriminin gelişmesi ile olduğu söylebiyebiliriz. Bu dönemde yaşanan Amerikan ve Fransız Devrimlerinin yanında Klisenin de etki gücünün azalması ile insanlar daha fazla özgür fikirlerini söylemeye başlamış ve fikrini savunur olmuştur.

Endüstri Devrimi ile buharlı makinelerin gelişmesi ile matbaacılık ve dağıtım faaliyetleri artmış basın organları daha çok ve daha az maliyetli basımlar yaparak daha çok hedef kitlelere ulaşmışlardır. Bu dönemde hayat refahının artması ve toplumların gelişmesi ile okur yazarlık oranının da artmış ve basın yayınlarının daha çok ilgi görmesine vesile olmuştur. Gelişen bu basın faaliyetleri ile içeriğini zenginleştirmeye karar veren basın yayın organları magazin, spor ve eğlence de katmış aynı zamanda

reklam gelirlerini de artırarak ilerlemiştir.

17. Yüzyıl dünyada basının gelişmesi ve yayılması için önemli bir yüzyıldır çünkü dergilerde bu yüzyılda ortaya çıkmıştır. Dergi diyebileceğimiz ilk yayınlar Paris’de 1665 yılında Journal Des Savants adı ile çıkan yayındır. Yine 1665 yılında bu kez İngiltere’de Philo Sophical Transactions isimli ilk İngiliz dergisidir (Basının Doğumu ve Gelişimi, 2012, s. 3-18).

20. Yüzyıla girerken kitle iletişim özellikle gazete artık çağın en önemli saygın unsurlarından biriydi. 1970’lerden sonra hayatımıza giren bilgisayar basında bir matbaa etkisi yaparak ilerlemesini sağlamış. Gelişen bilgisayar teknolojisi ile gazetelerin görsel içeriğini artırmış ve zenginleştirmiştir. Gazete ve dergiler bilgisayar ortamında hazırlanarak daha kolay ve hızlı bir şekilde basıma gönderilmeye başlandı. Bu yüzyılda gelişen diğer kitle iletişim araçları olan radyo ve televizyon hızla insanların hayatına girdi ve bilgi sağlama aracı olarak basına rakip oldular.

20. Yüzyıla geldiğimizde ise basının ciddi bir rakibi daha ortaya çıktı. İnternet yalnızca basının değil diğer tüm kitle iletişim araçlarının yerini alabilecek mi tartışmasını da beraberinde getirdi. Basının hammaddesi olan kağıtlar artık bilgisayar ortamına geçince gazete ve dergilerin tirajlarını ciddi şekilde etkilemiştir. Günümüz basını tehdit eden bir diğer gelişmede ücretsiz yayınlanan gazetelerdir. Ücretsiz gazeteler içerik açısından ücretli olanların gerisindedir fakat okuyucu para vermeden buna ulaşması ile ciddi şekilde artmış ve bu ücretsiz gazeteler özellikle İspanya’da ciddi şekilde yayın olup diğer ülkelerde de azımsanamayacak kadar çoktur.

Gazetelerin ekonomik boyutuna bakacak olursak maliyeti yüksek ve reklam geliri açısından diğer kitle iletişim araçlarına göre daha düşüktür. Reklam verenlerin talebi geniş kitlelere ürünlerinin ulaşması olduğundan gazetelerin geniş kitlelere sürekli ulaşmak için insanlar ile arasında bir sadakat oluşturması gerekmektedir. Basının kullandığı kağıtlar zaman ile online ortama da taşınması reklam verenlerinde online kanallara kaymasına neden olmuştur. Gazetelerin de online ortama geçmesi onlar içinde ciddi bir tasarruf olmuş, kağıt ve basım gibi işler ile uğraşmadan bilgiyi kolayca okuyucularına aktarmaya başlamıştır (Özçağlayan, 2008).

Basın yayın organlarının şüphesiz bir değişim geçirmesi kaçınılmazdır. Kimilerine göre basının sonunun geleceğinin kimisine göre değişim gösterip sanal ortama geçiş yapacağı tartışılmaktadır.

2.2.8 Türk Basın Tarihi

Türk basını ilk olarak Osmanlı Devleti zamanında başladığını söyleyebiliriz. Bu dönemde ilk olarak yabancı dilde yayınlanan gazeteler ortaya çıkmıştır. Türkçe dilinde yayınlanan ilk gazete ise Takvim-i Vakiyi'dir. Bu dönemde yine ilk yayınlanan gazeteler Fransız elçiliği tarafından yayın hayatına sokulmaktaydı. Yine Fransızlar tarafından ilk olarak 1975 yılında bastığı Bulletin Des Nouvelles gazetesi yayınlanmıştır. Osmanlı döneminde Türkçe'nin yanı sıra bir çok dilde gazeteler görmek mümkündür (Özgen, 2004).

Osmanlı döneminde basın yayınlarının gelişmesinde matbaanın rolü oldukça büyüktür. Avrupa'da gelişen ve yayılan matbaacılık faaliyetleri Osmanlı'ya geç olarak gelmiş ve ancak 3. Ahmet'in emri ile 1726 yılında kurulmuştur. Dârü't-Tıbaati'l-Âmire Matbaası Osmanlı'da kurulan ilk matbaadır ve ondan sonra 1795 yılında Mühandishane Matbaası ve 1802' yılında kurulan Üsküdar Matbaası izlemiştir. (Uçman, 1999). Tanzimat ilanından sonra yapılan en önemli yeniliklerden biride ülkenin her yerinde bir matbaa kurulmasıydı. Bu dönemde vilayetlerde yayınlanan gazeteler resmi duyuruları yapmak ve yönetimlerin gerçekleştirdiği uygulamaları halka duyurmak esas amaçlarıydı. Vilayetlerde yaygınlaşan matbaacılık faaliyetlere bu bölgelerde gazeteciliği ortaya çıkarmıştır. Bu gazetecilik anlayışı halk ve yöneticileri arasında bir yakınlık sağlamıştır (Kocabaşoğlu & Birinci, 1995, s. 102-103).

Cumhuriyet'in ilanı ile ülkede yaşanan değişiklikler basın alanına da yansdı. Atatürk'ün desteği ile Cumhuriyet ve Milliyet gibi gazeteler yayınlandı ve bunlar uzun ömürlü oldu. Bu dönemde kısa ömürlü yayınlanan gazetelerde mevcuttu. Atatürk zorlu geçen dönemlerden sonra ülkeyi ayağa kaldırmak ve halka ulaşmak için en etkili araç olan basının önemini farkındaydı. Gazi Mustafa Kemal Paşa basın organları ile daha yakından olmak ve onlara fikirlerini açıklamak için 16 Ocak 1923 yılında İzmit'te basın mensupları ile buluştu. Toplantı da basın mensuplarında bu zorlu süreçte destek istedi. İstanbul'da görev yapan basın mensupları ile başta iyi olsa da bu dayanışma çok uzun sürmedi. Mustafa Kemal Paşa'nın düşünce ve devrimlerine destek vermelerine rağmen Lozan'dan sonra özellikle halifeliğin kaldırılması ile bu destek sona erdi. Gerilen ilişkilere rağmen Mustafa Kemal her zaman basının özgürlüğüne vurgu yaptı.

Atatürk mevcut basının yanı sıra kendi basınında kurmasının önemini

farkındaydı ve 7 Mayıs 1924’de Cumhuriyet gazetesini kurdu (Çelebi, 2016). Cumhuriyet’in kurulması ile ilk yıllarda yaşanan bir diğer önemli gelişmelerden birisi ise Latin alfabesinde gazetelerin yayınlanmasıydı. Bu değişim bazı gazeteleri olumsuz etkiler ve kapanmasına yol açar. Bazı gazeteler ise sayfalarında yeni alfabeyi öğretmen için yerler açtılar ve bununla ilgili yayınla yaptılar. Bu dönemde yayınlanan en önemli dergilerden biri ise Kadro dergisidir. 1932 yılında kurulan bu dergi Atatürk’ün düşüncelerini ve fikirlerini dünya görüşü ile bütünleştirip halka sunmaktaydı. Bu derginin kurucularından olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun yurtdışına diplomat görevine getirilmesi ile yayın hayatı son bulmuştur.

1980 dönemlerinde ise yaşanan olaylar sonucunda bir takım değişiklikler basında meydana gelir. Cumhuriyet döneminde görülen basında gazeteci ve işveren olayı bu dönemde basından gelmeyen insanların yönetimine alınır ve bu kavramı ortadan kaldırır. Bunun sonucunda sanayi gazeteciliği ortaya çıkar. Bu durum basın yayın organlarının temel görevi olan halka bilgi sunmaktan çıkartıp onları kar amaçlı düşünmeye itmiştir. Kuşkusuz basının en büyük problemlerinden olan kağıt maliyeti bu dönemde de yayınlanan basını olumsuz etkiledi ve artan talepler onları zor duruma düşürmüştür. Bu dönemde göze çarpan bir diğer özellik ise basına çok fazla teşvik kredisi verilmesidir (Basının Doğuşu ve Gelişimi, 2011).

2.2.9 Kıbrıs Türk Basını

Kıbrıs’ta ilk matbaa 19. Yüzyılda Larnaka’da faaliyete geçtiği biliniyor. Adada ki basın faaliyetlerinin başlamasına vesile olan bu matbaanın ismi Henry King and Co. ’dur. İlk gazete “Kıbrıs” adında 1878 yılında Kıbrıslılar ile buluştu. Adada Osmanlı Türkçesi olarak çıkan ilk gazete Aleksan Sarrafyan’ın Ümid gazetesidir. İlk sayısı 1878’lerde çıkan bu gazete yayın hayatı çok uzun sürmedi ve faaliyeti durdu.

Kıbrıslı Türk’nün çıkardığı ilk gazete ise 1889’da Saded olmuştur. İlk gazeteleri ülkede çıkararak adada yaşayan ve siyaset ağırlıklı konular içeren bir takım aydınlar tarafından çıkarılmıştır. Yine bu gelişmeleri takiben çıkan bir başka gazete ise Zaman gazetesi olmuştur. Bu yıllarda Kıbrıs’ta Osmanlı Türkçesi 24 yayın olduğu bilinmektedir. Ümid, Saded, Zaman, Yeni Zaman, Kıbrıs, İslam, Vatan Seyf, Kokonoz bunlara örnektir. Bu gazetelerin esas amacı Kıbrıslı Türklerin sözcüsü olmak ve Kıbrıslı Türklerin de adada ki varlığını temsil etmektir. Birinci dünya savaşında yaşananlardan sonra 1919 yılına kadar Kıbrıs da Kıbrıs Türk basını pek aktif

olamadı. Bu yılda Doğru Yol gazetesi adında yeni bir gazeteye yayın hayatına başladı. Doğru Yol, Söz ve Vatan gazeteleri Türkiye’de o dönemde gerçekleşen Kurtuluş Savaşı ile ilgili yazılar yazdı. “Türkiye’de Cumhuriyeti’nde ilanı ve Atatürk İnkılablarının etkisi Kıbrıslı Türklerde de görülmeye başlandı. O dönemde ki yayımlar yeni Türk alfabesini kullanmaya başladılar. Söz ve Masum Millet gazeteleri yeni Türk alfabesini ile çıkan ilk gazetelerdi. Bu dönemden sonra başlaya. Adada gerçekleşen 1931 ilanı nedeni ile İngilizler tarafından zaman zaman sansüre uğradı.

Kıbrıs Türkleri, 1934-1958 yılları arasında, Haber, Ses, Vakit, Halkın Sesi, Yankı, İnkılap, Hürsöz, Ateş gazeteleri gibi toplam 21 tane gazete yayınladı 1963 ve 1974 yılına gelene kadar yaşananlarda Kıbrıs Türk Basını Kıbrıs Türklerinin duyurucusu olarak nitelendirebiliriz.

KKTC’de yayın yapan gazetelerin birkaçı siyasi olarak belli bir tarafın destekçisi ve kurucusudur. Yenidüzen Cumhuriyetçi Türk Partisinin, Güneş Ulusal Birlik Partisinin Ortam Toplumcu Kurtuluş Partisinin ve Demokrat Bakış Demokrat Partinin yayınlarını yapmakta ve düşünlerini okuyucularına ağırlıklı olarak aktarmaktadır. Kuzey Kıbrıs’ta yayınlanan gazeteler benzer içerikli olup siyaset, eğlence, magazin ve spora genel olarak yer vermektedir. Gazetelerin bir çoğu haberlerini Türk Haber Ajansı Kıbrıs’dan haberleri alıp çeşitli değişiklik ve oynamalar ile sayfalarında paylaşmaktadır. Gazetelerin bir çoğu boyut olarak küçük gazete boyutlarındadır. Bunların arasında Star Kıbrıs büyük boyut deyebileceğimiz boyutdadır.

Gazetelerin tirajını yükselten bir başka nokta ise kişisel ilanlardır. Kişi kendisini veya bir yakını gazetede görünce daha çok o gazeteyi benimseyip alarak gazetelerin tirajını yükseltmektedir. Kıbrıs gazetesi ilanlar açısından üst sıralarda olması nedeni ile bu oran yapılan araştırmaya yansımış ve gazetenin tirajını en üst noktada tutmasına yardımcı olmuştur. Ülkemiz küçük bir ülke olmasına karşın gazete sayısı nüfusa göre fazladır (Polat, 2009).

Bugün, Kıbrıs Türk basını, Kıbrıs, Halkın Sesi, Havadis, Yenidüzen, Afrika, Kıbrıs Postası, Diyalog, Star Kıbrıs, Vatan, Detay, Güneş, Haberal Kıbrıslı, Demokrat Bakış, Ortam, Haberatör, Hakikat, Volkan, Özgür Volkan ve Yenibakış gazeteleri yayın hayatına devam etmektedir (Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, 2018).

2.2.9.1 Kıbrıs Türk Gazete ve Dergileri

2.2.9.1.1 Gazeteler

2.2.9.1.1.1 Afrika Gazetesi

1997 yılında kurulan Afrika gazetesi ilk olarak Avrupa gazetesi olarak kuruldu. Şener Levent'in sahibi ve genel yayın yönetmenliği yaptığı gazete aşırı sol yayınlar yapması ile bilinir. Merkezi Lefkoşa'dadır. (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018)

2.2.9.1.1.2 Demokrat Bakış

Demokrat Parti resmi yayın organı olan gazete 2009 yılında kuruldu. Bakış yayıncılık tarafından çıkartılan gazetenin genel yayın müdür Güvenç Cantaş'dır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.3 Detay Gazetesi

2014 yılında kurulan gazetenin genel yayın yönetmeni Oshan Sabırlı yapmaktaydı. Gazetenin şuan ki genel yayın yönetmeni Taner Ulutaş'tır. Detay Medya Grubuna bağlı olan gazetenin merkezi Lefkoşa'dadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.4 Diyalog Gazetesi

Diyalog yayın grubuna bağlı olan gazetenin genel yayın yönetmenliğini Reşat Akar yapmaktadır. Tarafsız bir yayın ilkesi benimseyen Diyalog 2013 yılında kuruldu. Gazetenin merkezi Lefkoşa'dadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.4 Güneş Gazetesi

2004 yılından beridir yayın hayatını sürdüren Güneş gazetesi Ulusal Birlik Partisi ağırlıklı haberleri ile ön plandadır. Gazete sağ görüşlü yayınlar yapmakta ve Ulusal Birlik Partisi'nin vizyonunu taşımaktadır. Gazetenin merkezi Lefkoşa'dadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.5 Hakikat Gazetesi

Güven Arıklı'nın genel yayın yönetmenliğini yaptığı gazete sağ görüşlü yayınları ile bilinir. 2016 yılında kurulan gazetenin merkezi Lefkoşa'dadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.6 Halkın Sesi

14 Mart 1942’de Dr. Fazıl Küçük tarafından kurulan gazete Kıbrıs’ta yaşayan en eski gazetedir. Gazetenin şuan ki yönetimini Mehmet Küçük yapmaktadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.7 Havadis Gazetesi

Başaran Düzgün’ün genel yayın yönetmenliğini yaptığı gazete 2009 yılında kuruldu. Tarafsız bir yayın ilkesi benimseyen gazetenin merkezi Lefkoşa’dadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.8 Kıbrıs Gazetesi

Ülkenin en büyük gazetesidir. Sahibi Asil Nadir olan gazete tarafsız bir yayın ilkesi benimsemiştir. 1989 yılında kurulan gazete Kıbrıs Medya Grubuna bağlıdır ve genel yayın yönetmeni Ali Baturay’dır. Merkezi Lefkoşa’da olan gazete aynı zamanda başka şehirlerde de temsilcilikleri bulunmaktadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.9 Star Kıbrıs

2017 yılında yayın hayatına başlayan gazete Star Medya Yayıncılığa bağlıdır. Merkezi Lefkoşa’da olan gazetenin İngiltere’de de temsilciliği vardır. Gazeteni genel koordinatörü Cemile Yalcındağ’dır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.10 Yeni Bakış Gazetesi

2013 yılında yayın hayatına başlayan gazetenin genel yayın yönetmenliğini Yusuf Kısa yapmaktadır. Zaman zaman hükümetleri ciddi şekilde eleştirmekle gündeme gelen gazete Lefkoşa’da faaliyet göstermektedir (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.11 Yenidüzen Gazetesi

Cumhuriyetçi Türk Partisinin ağırlıklı olarak haberlerini yapan gazete 1975 yılında kuruldu. Yaşayan en eski gazetelerden biri olan gazete sol görüşlü olması ile bilinir. Genel yayın yönetmeni Cenk Mutluyaka’lı olup Lefkoşa’da faaliyet göstermektedir fakat diğer bölgelerde temsilcilikleri bulunmaktadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.1.12 Vatan Gazetesi

Erten Kasımoğlu'nun kuruculuğunda 1991 yılında kurulan gazete sağ görüşlü haber yapması ile bilinir. Aile Şirketi Şeklinde yönetilen gazetenin çok fazla çalışanı olmamakla beraber Lefkoşa'da yayın hayatını sürdürmektedir (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.2 Dergiler

2.2.9.1.2.1 Adres Kıbrıs

Yenidüzen gazetesi ile Pazar günleri ek olarak verilen gazete içerisinde magazin, eğlence ve spor gibi bir çok alanda barındırır. Genel yayın yönetmenliğini Cenk Mutlukayalı yapan derginin sayısı 350'den fazladır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.2.2 Futbolizm

2016 yılında faaliyete geçen bir futbol dergisi olan Futbolizm'in genel yayın yönetmenliğini Ceren Gürgöze yapmaktadır. Farklı yayın kuruluşlardan insanların katkı koyup çıkartılan dergi Kıbrıs Türk Futboluna yer vermektedir (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.9.1.2.3 Spor Olimpik

Ülkemizde bir çok spor branşına yer veren dergi aylık olarak okuyucular ile buluşmaktadır. Spor Performans dergisi ile 2013 yılında birleşen dergi tek spor dergisi sloganı ile yola çıktı ve bu birliktelik günümüzde de devam etmektedir. Derginin Genel Yayın Yönetmeni Cemil Garip'tir (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.10 Spor Gazeteciliği ve Dergiciliği

Modern Sporun Doğması ile gerçekleşen yeniliklerden biride spor medyasının ortaya çıkışıdır. Bir çok araştırmacıya göre, modern sporun birey hayatına girmesinde, gelişmesinde ve yaygınlaşmasında yazılı basının (gazete ve dergiler) rolü büyüktür. Spor ile ilgili ilk yayınlar İngiltere'de görüldü. Bir kaç kişi tarafından Bell's Life adında bir gazete çıkmış daha sonra bu Sporting Life'a dönüştürdü. Daha sonra Sporting Life örnek olarak Fransızlar'da 1854 yılında Le Sport'u çıkarttı. 1 Aralık 1982 yılında ise Fransa'da Le Velo adından günlük ilk spor gazetesi kuruldu. Onun hemen ardından kurulan L'Auto-Velo' aralarından geçen büyük rekabet sonucunda bugün halen popülaritesini koruyan Fransa Bisiklet Turunu doğurmuştur.

Gazeteler o yıllarda düzenledikleri bisiklet turları ile haber tirajlarını yükseltme çabası içindeydiler. Yarışları destekleyen ve ürünlerini satma fırsatı bulan üreticilerde bu işin içindeydi. L'Auto-Velo çalışanları bisiklet turunu ülkenin her bölümüne yaymak istemiş ve daha çok kitlelere ulaşmak için böyle bir yola başvurmuşlardır. Böylece bu fikirle 1903 yılında Fransa Bisiklet Turu ilk olarak hayata geçti.

Günümüzde L'Auto-Velo'nun devamı sayılabilecek L'equipe pek çok organizasyonun öncülerindedir.

Gazeteler günlük olarak bizlere ulaşırken dergiler haftalık, aylık ya da 3 aylık olmak üzere bizlere ulaşır. Gazetecilikte her spor dalına yer verilirken dergicilik de zaman zaman tek bir spor dalına yer verildiği de görülür. Dergiler genel olarak kendilerine verilen reklamlardan gelir elde ederler. Reklam verenler hedef kitlelerine dergilere reklam vererek ulaşmaya çalışırken onların dergilere verdiği önem o dergi için çok önemlidir. Avrupa'da spor dergiciliğinin en çok geliştiği ülke Fransa'dır. Fransa'da genel olarak dergilerin basketbol ve futbol branşına yer verdiği görülür (Çetin, 2015).

Günümüzde her habercinin olduğu gibi spor basınında okuyuculara karşı sorumlulukları vardır. Spor basının tarafsız olması ve sporun her paydaşlarını tarafsız davranması beklenilmektedir. Elbette günümüz de spor kulüplerinin kendilerine özel medya organları vardır ve kendi tarafları için haber yapmaktadır fakat geri kalan ve halkın tümüne hitap eden basın yayın organlarının bu konuda son derece dikkatli olması gerekir. Basın insanları sağduyulu davranmaya itebilir aynı zamanda insanları özellikle taraftarları holiganizime sürükleyebilir. Basın gerçekleri değiştirmeden, çarpıtmadan ve tarafsız habercilik yapması etik olarak beklenmektedir. Bir haberi gerçekliği doğrulanmadan veya yalan olarak yayınlanması son derece etik dışı bir davranış olup okuyucuları yanlış bilgiye yönlendirmektedir.

Basın organları sayfalarını sürekli haberler ile doldurmalı ve bu haberler tüketilmelidir. Bu hızlı ve sonsuz talep karşısında sürekli haber üretme zorunluluğu zaman zaman habercileri asparagas haber dediğimiz haber yapmaya yöneltir. Bir haber varmış gibi veya olmamış bir olayı olmuş gibi göstererek sayfalarını haber doldurmaktadır fakat içeriğine baktığımız zaman bunun doğru olmadığını gördüğümüzde buda habercinin güvenilirliğini sarsmaktadır. Özellikle yaz aylarında müsabakaların olmaması nedeni ile haber yapmakta sıkıntı çeken basın transfer

sezonunu çok iyi kullanmakta ve her gün bu konuda yalan haberler yapmaktadır.

Spor yazarlığının dürüstlüğünü etkileyen bir diğer nokta ise çeşitli kulüplere daha yakın olmaları nedeni ile o kulüp hakkında diğer kulüplere oranla daha az eleştirisel yorumlarda bulunma ve ayırım yapmaktır. Kulüp muhabirleri dediğimiz bu kişiler haber kaynağı olan kulüpler ile karşılıklı bir iş birliği varmış gibi onlara yakın durmakta ve habere daha kolay ulaşmak uğruna kulüpleri eleştirmekten veya aralarının bozulmasından kaçınmaktadırlar.

2.2.11 Dünya Spor Yazarları

150'den fazla ülkeden üyeliği olan Uluslararası Spor Basını Birliği bugün Afrika ülkeleri dahil tüm dünyada faaliyet göstermektedir. Dünyada ki spor yazarlarını çatısı altında toplayan kurum 1924 yılında kuruldu. 150'den fazla ülkede kendisine bağlı derneği olan kurum 10, 000'den fazla üyesi bulunmaktadır. Uluslararası Spor Basını Birliği Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Futbol Federasyonu ve Uluslararası Atletizm Federasyonu ile işbirliği içinde çalışmaktadır. Afrika'da alt bir şubesi olan birlik 6000 çalışanı ile faaliyet vermektedir. Kurum temiz bir spor anlayışı, spor medyasının özgürlüğünü ve bağımsızlığını destekler (International Sports Press Association, 2018).

2.2.12 Spor Haberciliği ve Etik

Spor gazeteciliği kendi has tarzı ve dinamizmi ile kendi ayrı bir yer edinmiştir. Dünya'da spor haberleri medyada oldukça yer tutmaktadır. Son yıllarda profesyonelleşen spor haberciliği bir sektör olmuştur. Her meslekte olduğu gibi bu meslekte de etik anlayışlar olmak zorundadır. Spor gazeteciliğinde etik anlayışı bir tartışma konusudur. Gazeteciliğin temel etik anlayışları tarafsız olma, güvenilir olma, dürüst olma, yalan haber yapmama ve objektif olma gibi kriterleri etik anlayışı içerisinde olan konulardır. Bu etik anlayışına uymamazlık mesleğin itibarını zedeleyeceği gibi saygınlığını ve güvenilirliğini azaltır.

Spor basınının uyması gereken bazı ilkeler vardır ve bunları uymak toplumsal ahlak açısından oldukça gereklidir. Tarafsızlık bu ilkelere biridir ve çok önemlidir. Medya özellikle siyasi ortamda çeşitli siyasi kurumlara kartı tarafsızlığını yitirirken bu durum spor haberciliğinde de görülmektedir. Bazı taraflı haber kaynaklarına yandaş tabiri kullanırken bazılarında ise aşırı muhalefeci gibi isimler söylenmektedir. Sporda da güçlü olan ve taraftarları çok olan kulüplere medya daha yakın

durmaktadır çünkü büyük olan kulüplerin potansiyel ve kitlesinden yararlanmak isteyen spor ajansları tirajlarını bu şekilde yukarda tutmak istemektedirler (Özsoy, 2012).

Spor haberciliğinde asparagas yani yalan haber dediğimiz olay özellikle transfer sezonunda oldukça popülerdir. Bir çok gazete transfer sezonun bir çok oyuncu farklı kulüplere göndermekte hatta 1 oyuncuyu 1'den fazla kulübe haber yapmaktadırlar. Bu durumun kabul eden spor müdürleri savunmalarında bu durumu halka mutluluk sattıklarını söyleyerek savunmuşlardır. Özellikle yalan haber konusun da futbol başı çekmektedir. Ticari kaygıdan dolayı gazeteler tirajlarını düşürmemek adına yalan futbol transfer haberleri yapmaktadırlar.

Spor haberliğinin etik dışı davranmada ki rahatlığı onlara bir yaptırım gücü olan bir kurumun olamamasından dolayıdır. Türkiye Spor Yazarları Derneğinin bu konuda çalışmaları olduğu bilinmektedir fakat yaptırım gücü olmaması onlarında sınırlı bir alanda kalmalarına neden olmaktadır. Bu konuda gazetelerin duyarlı davranması gerekmektedir.

Yapılan bir araştırmada spor servislerinin bu durumdan memnun olmadığı fakat tiraj kaygısından dolayı bunu yaptıklarını belirtmişlerdir. Etik konusunda spor medyasına düşen görev fazladır. Ticari kaygılardan kurtulan spor medyası toplumu etkileme ve özendirme gücü ile daha doğru haberler yapması onlara uzun zamanda fayda sağlayacaktır (Özsoy, 2012).

2.2.13 Kıbrıs Türk Spor Basını Tarihi

Kıbrıs Türk Spor Tarihi'ne bakmak için Osmanlı dönemine gitmemiz gerekse de spor yazıları 1911 yılında yayınlanmaya başladı. Bu yazılar ile ilgili ilk örnekler o yıllarda Larnaka Amerika Akademisi'nde gerçekleşen oyunlar ile ilgili yazılardı. Bu yazılar orada yazılan spor faaliyetleri olan futbol, basketbol, hokey, voleybol, tenis, masa tenisi, bezbol ve hentbol gibi oyunlardı. Kıbrıs Türk Spor Basını yazıları ile ülkede. Kıbrıslı Türkler'in gerçekleştirdiği olaylara yer vermekte ve onlara destek olmaktaydılar.

Bu isimlerin başında Mehmet Nazım, Dr. Fazıl Fikret Rasım, Kemal Şemiler, Ali Şakir, Kemal Nidai ve Ahmet Sami Topcan vardı. 1963 ve 1974 yıllarında gerçekleşen savaş olaylarında yayınlar yavaşladı fakat 1974 sonrası ciddi bir artış olmuş ve Kıbrıs Türk Spor Basını yeniden faaliyete geçmiştir (Fevzioğlu, 2014).

2.2.14 Kıbrıs Türk Spor Yazarları Derneği

1983 yılına gelindiğinde de Kıbrıs Türk Spor Yazarları örgütlenerek. Özcan Özcanhan'ın kurucu başkanlığında Kıbrıs Türk Spor Yazarları Derneğini kurdu. Kuzey Kıbrıs'ta ki en güçlü sivil toplum örgütleri arasında yer alan derneğin amacı Kıbrıs Türk Spor Basımında çalışan insanların haklarını korumak ve tek bir çatı altında onları toplamaktır. Kıbrıs Türk Sporlar Yazarları Derneği faaliyetleri, dernek binası ve ülkede ki etkin rolü ile aktif bir dernek olup her yıl üyelerine Antalya'da seminer verip aynı zamanda onları yurt içinde de eğitici faaliyetle destekleyip Kıbrıs Türk Spor Yazarlığını ileriye taşımayı kendine misyon edinmiştir. Kıbrıs Türk Spor Yazarları Derneği 83 aktif üyesi ve 11 kişiden oluşan yönetim kurulu vardır. Derneğin şuan da başkanlığını Çelen Oben yapmaktadır (Kıbrıs Türk Spor Yazarları Arşivi, 2018).

2.2.15 Kıbrıs Türk Spor Takipçisi

Kıbrıs Türk Spor Takipçilerine baktığımız zaman en popüler spor branşı olarak futbolu %22, 5 olarak düzenli takip ederken arada bir takip etme oranı %27, 9 olarak çıkmıştır. Futboldan sonra diğer takip edilen branş ise % 5, 6 düzenli takip ediyorum oranı ile basketbol olmuştur. Basketbolu arada bir takip edenlerin oranı ise %11, 7'dir.

Kıbrıs Türk Spor severleri spor dallarını genel olarak daha çok yerinde takip etmektedir. Futbol %47, 6 ile en çok yerinde takip edilen spor branşı olurken spor branşlarını gazetelerden takip etme oranı ise %39, 2 olarak hesaplanmıştır. Kitle iletişim araçlarına baktığımızda en çok Televizyon yayınlarından spor aktivitelerini takip etmektedirler.

Kıbrıs Türk Türk Spor Takipçisi karşılaşmaları genel olarak sıklıkla %22, 3 ile naklen yayınlardan takip etmektedir. Gazetelerden sıklıkla takip etme oranı ise %12, 3'dür. Yine gazetelerden çıkan köşe yazılarını sıklıkla takip etme oranı %7, 3'dür.

Kıbrıs Türk Spor severleri en çok maçların anlatıldığı gazete yazılarını %75, 8 ile Kıbrıs Gazetesi'nden takip etmektedir. Takipçilerin bir diğer ilginç noktası ise Türkiye gazetelerinde çıkan yazıların takip oranının fazla oluşudur. Maçların yayımlandığı köşe yazılarını ise yine %65, 8 ile Kıbrıs Gazetesi'nden takip etmektedirler.

Kıbrıs Türk Spor severleri köşe yazarı olarak en çok %14 ile Kıbrıs Gazetesi yazarı Songuç Kürşad'ı takip ederken ikinci yine Kıbrıs Gazetesi'nden %12, 3 ile

Levent Tezel olarak göstermiştir. Takipçiler yurtdışında ki yazarlardan ise en çok % 45, 6 ile Rıdvan Dilmen'i takip etmektedirler. Genel olarak baktığımızda ise Kıbrıs Türk Spor Takipçisi Türkiye'deki spor yazarlarını ülkemizdeki yazarlardan daha çok takip etmektedir.

Kıbrıs Türk Spor Takipçisi futbol hakkında oluşan sorunların sorumluluğu olarak %52, 3 ile Futbol Federasyonu ve % 50, 2 ile ise kulüp yöneticilerini sorumlu tutmaktadır. Spor yazarlarını sorumlu tutma oranı ise %25, 2 olarak yansımıştır. Bu istatistiğe göre en az sorumlu spor yazarlarını görmektedirler.

Takipçiler spor yazarlarının görüşleri, yazıları spora da gerçekleşen kararlara, uygulamalara ne kadar etkisi olduğu konusunda ki düşüncesi %35 olarak kısmen etkisi olduğu şeklindedir (Kaçmaz, 2010).

2.2.16 Kıbrıs Türk Spor

2.2.16.1 Kıbrıs Türk Spor Tarihi

Ülkemizde görülen spor faaliyetleri ilk olarak Osmanlı'nın Kıbrıs'ı fethine kadar dayanmaktadır. Kıbrıs'ta Osmanlı Fethi'nden sonra 1571' den 1878' e kadar olan dönemde organize spor aktiviteleri görülmemiştir. Genellikle güce dayalı güreş, halat çekme ve cirit sporu gibi etkinlikler düğünlerde ve özel günlerde yapılırdı. 1878'de İngiliz egemenliğinden sonra sporda yeni gelişmeler olduğu gözlemlendi.

Kıbrıs'ta ilk spor organizasyonu Pan Kıbrıs Oyunları 1896 yılında gerçekleşti ve bu spor organizasyonuna Yunan ve Mısırlılar yer aldı. Bu organizasyonu uluslararası organizasyon olarak da sayabiliriz. Rumlar, Kıbrıtlı Türklerin bu tür organizasyonlara katılmalarına müsaade etmediler. İlk Pan Helenik Oyunları 1925'te Limasol'da organize edildi.

Kıbrıs'ta Türkler ve Rumlar sporda her zaman ayrı olarak yer almışlardı. 20. yüzyıl başlarında Rumlar ve Türkler kendi futbol kulüplerini kurmaya başladılar fakat kurulan takımlar resmi değildi ve özel günlerde maç yaparlardı. 20. Yüzyılın ortalarına doğru da Türk ve Rumlar arasında dostluk maçları olmuştu. Bu müsabakalar genellikle, dini tatil günlerinde yapılırdı. Atatürk ve Venizelos "Dostluk Paktı" gereği, Kıbrıs'ta Türk ve Rumlar arasında sportif müsabakaların arttığı görüldü.

Kıbrıs'ta kurulan ilk Türk Spor Kulübü 1910' yılında Lefkoşa'da kurulan Hürriyet Spor Kulübü'dür. Yine 1910 yılına baktığımızda bir grup lise öğrencileri, polis ve memurlardan oluşan Lefkoşa Türk Futbol Ocağı'nı da kurdular. Futbol

dünyada olduğu gibi Kıbrıs'ta da en popüler spor halindeydi. Kıbrıs'ta futbol ilk önce okullarda oynanırken hemen sonra futbol kulüpleri kendi aralarında maçlar yapmaya başladılar. 1934'de ise Kıbrıs Futbol Federasyonu kurularak resmi olarak bir futbol federasyonuna sahip olundu. 1948'de FİFA'ya üye olurken 1962'de ise UEFA üyesi olmuştur (Deniz, 2012).

Kıbrıs Futbol Federasyonu'nun 5 kişilik kurucu üyesi vardı ve bu kişilerden biride Lefkoşa Türk Spor Kulübünden Mehmet Asaf'dı vardı. Resmi kurumlara üye olunması ile futbol organizasyonları hem kalite anlamında hem de sayısal anlamda arttı. 1960-1963 yıllarında Türk ve Rumlar bir çok spor dallarında Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ne ayrı ayrı başvururlar. 1963 yıllarında başlayan olayların etkisi ile spor faaliyetleri azaldı. Rumlar spor faaliyetlerini devam ettirmekteydi fakat Türkler'in spor faaliyetleri durmuştu. Bu dönemden sonra her iki toplum arasında olan spor faaliyetleri koptu. Bu yüzden Türkler kendi spor federasyonlarını kurmaya başladılar.

Kıbrıs Türk Halkının 9 Ekim 1955 yılında kurulan ilk federasyonu Kıbrıs Türk Futbol Federasyon'dur.Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu'nun başlıca kuruluş nedeni yine kurucusu olduğu Kıbrıs Futbol Federasyonu'nun Kıbrıslı Rumlar tarafından Türklerin dışlanması ve orada baskın olmasından dolayıdır. Kıbrıs Türk Futbol Federasyonunun ligleri yine kurulduğu yıl olan 1955-1956 sezonu ile başlar. Kıbrıs Türk Futbolunun ilk şampiyonu Çetinkaya olurken hiçbir alt lige düşmeyerek kırılması güç bir rekora imza atmış oldular. Kıbrıs Türk futbolu bir çok önemli ismi yetiştirmiş fakat bunların en önemlisi kuşkusuz Mete Adanır'dı. Kıbrıs'tan yetişim Türkiye Süper Lig takımlarından Samsun Sporda oynarken geçirdiği trafik kazası sonucu hayatını kaybeden adanır ülkede büyük üzüntüye neden olmuştur. 1981 yılından 1989 yılları arasında Türkiye en üst liginde top koşturan Adanır Kıbrıs'ta ismine ödülleri, statlar ve vakıflar verilmiş bir isimdir (Hatay, 2005).

1974 Barış hareketinden sonra her iki halkın devlet olarak ta ayrılması ile sporda da artık farklı faaliyet göstermeye başladılar. . Bu dönemden günümüze kadar Kıbrıs'ta sporun koordinasyonunu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Spor Dairesi yapmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınması sonucunda sporcularımızı ve federasyonlarımız uluslararası müsabakalarda KKTC adına boy gösterememesi ülkemiz sporu açısından en büyük sorundur. 2017 Yılında Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu Fifa'ya kayıtlı olmaya ülkelerin federasyonu olan CONİFA Kuzey Kıbrıs

Türk Cumhuriyeti'nde Avrupa Şampiyonası düzenledi ve Final oynayarak halkını gururlandırdı.

Günümüze sporcularımızın uluslararası müsabakalarda yarışma sıkıntıları devam etse de son yıllarda yapılan bazı adımlar ile bunları aşmaya başlamıştır. Rumlar'ın sahip olmadığı federasyon olan Futbol Tenisi Federasyonu kurulmuş ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 2014 yılında Dünya Futbol Tenisi Dünya Kupası düzenlenmiştir. Sporcularımız bu dalda uluslararası alanda mücadele edebilmektedir. Son olarak 2018 yılında KKTC Üniversiteler Sporları Federasyonu çeşitli girişimler sonucu Avrupa Üniversite Spor Federasyonuna üyelik hakkı kazanmıştır.

2.17. KKTC Spor Federasyonları

Spor federasyonları kurallarını uluslararası kurallara uygun olarak ülkemizde uygularlar ve faaliyetlerden sorumludurlar. Federasyonlar hangi branşı uyguluyorsa o sporun ülkedeki faaliyetleri ve ülke dışında ki temsiliyetin den sorumludur.

Tablo 1: KKTC'de spor federasyonlarının kulüp, sporcu, antrenör ve sporcu sayıları

Federasyonlar	Kulüp Sayısı	Sporcu Sayıları	Antrenör sayısı	Hakem
Atletizm	7	290	36	162
Avcılık	47	1765	-	15
Basketbol	13	800	40	50
Badminton	7	1765	17	18
Boks	10	310	19	35
Bilardo	11	176	16	27
Binicilik	1	12	2	-
Bisiklet	14	185	14	10
Cimnastik	4	270	10	5
Eksrim	6	86	19	9
Engelliler	-	25	2	6
Futbol	140	14500	383	391
Güreş	10	1415	7	13
Golf	8	122	2	6
Kickboks	10	946	54	116
Vücut Geliştirme ve Halter	11	282	299	24
Hava sporları	2	263	5	-
Herkes İçin Spor	14	130	30	15
Hentbol	15	590	26	26
Masa Tenisi	13	250	18	25
Okçuluk	16	132	14	6
Su Sporları	9	467	51	92
Tenis	7	300	39	38

Taekwondo Karate	23	2200	249	190
Aikodo Kuraş ve Wuşu				
Voleybol	9	1200	49	32
Yelken, Motor ve Kürek	7	46	5	10
Triatlon	5	35	2	32
Futbol Tenisi	7	67	9	8
Atıcılık	46	2021	4	18
Santraç	19	2785	61	100
Darts	17	135	-	24
Üniversiteler Spor	7	1200	-	-

2.17.1 Atletizm Federasyonu

KKTC Atletizm Federasyonu 1971 yılında kuruldu. Önceki dönemlerde çok fazla aktif olamayan bu spor federasyonun kurulması ile birlikte resmi bir çatı altında toplanmış ve daha çok organize olmuştur. KKTC'nin kurulduktan sonar her hangi uluslararası anlamda bir aktiviteye katılamayan sporcular sadece Güney Kıbrıs Rum yönetimi adına veya Türkiye Cumhuriyeti adına yarışabilmektedirler. 2001 yılında özerkliğini Besim Erday başkanlığın da kazanırken uluslararası resmi yarışmalarda Türkiye adına yarışmaya hak kazanmış bir çok sporcu görmek mümkündür.

Şuanda federasyona bağlı kulüpler şunlardır;

1. Tüfekçi Spor Kulübü
2. Lefke Avrupa Üniversitesi Spor Kulübü
3. Doğu Akdeniz Üniversitesi Spor Kulübü
4. Girne Amerikan Üniversitesi Spor Kulübü
5. Yakın Doğu Üniversitesi Spor Kulübü
6. Levent Spor Kulübü
7. Ares Spor Kulübü.

(KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.2 Avcılık Federasyonu

1971 yılında kurulan federasyonun ana amacı Avcılık sporunu sürdürebilir bir hale getirmektir. Ülkede sivil toplum örgütü olarak da faaliyet gösteren Avcılık

Federasyonu KKTC'nin en büyük sivil toplum örgütlerinden biridir. Federasyonun başlıca çalışma alanları doğal hayatın ve avcılığın korunması, yasa dışı avcılık faaliyetlerini durdurma, Üretim ve adaptasyon gibi daha bir çok alanda faaliyet göstermektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.3 Atıcılık Federasyonu

1971 yılında kurulan federasyon havalı ve ateşli silahların kategorisinde yarışmalar düzenler ve ülkemizde bu faaliyetlerin kurallara uygun olmasını denetler. İlk etapta Avcılık Federasyonu ile ortak çalışan bu federasyon daha sonra ayrılarak kendi bünyesinde faaliyetini sürdürmektedir. Federasyonun şuan ki başkanı Türker Yiğitcan'dır. (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013)

2.17.4 Basketbol Federasyonu

KKTC Basketbol Federasyonu 1981 yılında kurulmuştur. Federasyonun kurucu başkanı Raif Örtünç'dur. 2018 yılı itibari ile mevcut başkan Ertuğ Nasıroğludur. KKTC Basketbol faaliyetlerini yürütmek için çalışan kurumdur. Kadın ve Erkekler olmak üzere A Takımlar seviyesinde iki lig bulunmaktadır. Gençler, Yıldızlar ve Küçükler Ligide olan Basketbol Federasyonu aynı zamanda çeşitli kupa organizasyonları da düzenlemektedir. (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013)

2.17.5 Badminton Federasyonu

Badminton Federasyonu ülkemizde 1996 yılında kuruldu. Kurucu başkanı Zehva Avrıkan olan federasyonun şuan başkanlığını Fırat Deniz yapmaktadır. Badminton sporunu ülkemize getiren eski İngiliz Olimpiyat Sporcusu Brian Hughes olmuştur. Brian emekliliğinin ardından Kuzey Kıbrıs'a taşınmış ve burada profesyonel olduğu sporu badmintonu taşımıştır. Brian bir çok sporcu yetiştirmiş ve bu sporu ada halkına sevdiren isim olmuştur. (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013)

2.17.6 Boks Federasyonu

1991 yılında kurulan federasyon şansız bir şekilde boks yaparken bir kişinin vefatı sonucunda bir süre faaliyetlere ara verildi. 1996'fa tekrar çalışmalara başlayan federasyon günümüzde halen aktifliğini sürdürmektedir. Federasyonun şuan da başkanlığını Yıltan Zabit yapmaktadır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI.

Spor Şuarısı, 2013).

2.17.7 Bilardo Federasyonu

KKTC Bilardo Federasyonu 2002 yılında kuruldu. Federasyonu şuan ki başkanlığı Aşkın Burcu yapmaktadır. 2008 yılı itibari ile Doğu ve Batı grubu adı altında iki ligi bulunan federasyon 11 kulüp ve toplamda 176 sporcusu var. Federasyon Avrupa Tekerlekli Sandalye Bilardo şampiyonasına ev sahipliği yaparak bu gibi uluslararası turnuvaları ülkemize getirmeyi başarmıştır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.8 Binicilik Federasyonu

2005 yılında kurulan KKTC Binicilik Federasyonu başkanlığını İlkay Aslım yapmaktadır. 12 sporcu ve 1 kulübü bulunan federasyon ülkemizde gittikçe gelişmektedir. Federasyonun hedefi atları ve binicilik sporunu insanlara sevdirmek ve bu sporu yaymaktır. Federasyon aynı zamanda kurumsal olarak özerklik almaya hedeflemektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.9 Bisiklet Federasyonu

1971 yılında Salim Mulla Hasan tarafından kurulan federasyonun FIAC'a üye olarak uluslar arası anlamda bir üyeliğe sahip oldu. Bu yıllarda Rumların uluslar arası üyeliği yoktu ve zaten Kıbrıslı Türkler tarafından temsil ediliyordu fakat 1981 yılında kazanılan bu üyelik iptal edildi. 1980 yılında Moskova Olimpiyatlarına katılmak için hazırlanırken Türkiye'nin oyunlara son anda katılmamasından dolayı federasyonda bu oyunlara katılamadı. Daha sonraki dönemde sporcularımız Türkiye Federasyonu desteği ile U. C. I üyeliği aldı ve uluslararası yarışlara katılmaya hak kazandılar. Federasyonun bugünkü başkanlığını İnel Paralik yapmaktadır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.10 Cimnastik Federasyonu

KKTC Cimnastik Federasyonu 1973 yılında kuruldu ve faaliyetlerini ara vermeden günümüze kadar sürdürmektedir. Federasyonun şuan başkanlığını Selen Osmanlı yapmaktadır. 2008 yılında özerkliğini alan federasyon Girne'de Akdeniz Spor Birliği, Mağusa da Paşaköy Spor Kulübü, Güzelyurt'ta ise Yalova Spor Kulübü bünyesinde faaliyet göstermektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.11 Eskrim Federasyonu

2002 yılında kurulan federasyonun kurucu başkanı Serhat Akpınar'dır. Bugün federasyona bağlı 6 kulüp ve 186 sporcusu ile faaliyet göstermektedir. Federasyonun amacı ülkemizde yetişen sporcuları başarılı bir şekilde Türkiye'de ki turnuvalara hazırlayarak faaliyet göstermektir. Uluslararası turnuvaları da katılım yolları arayan federasyon süper minik, minik, yıldızlar, gençler ve büyükler kategorilerinde faaliyet göstermektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.12 Engelliler Spor Federasyonu

1996 yılında engelli vatandaşlarımızı spora yanaştırmak onların spor ile iç içe sağlamak amacı ile kuruldu. Şuan da Günay Kıbrıs'ın başkanı olduğu federasyon KKTCELL adı altında Türkiye'deki ve uluslararası tekerlekli basketbol turnuvalarına katılmaktadır. Ekip maçlarını Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapmaktadır. Uluslararası Paralimpik Komitesi tarafından belirlenen 29 engelli spor branşının 6 branşını yapmaktadır. Federasyon Almanya, Polonya, İspanya gibi ülkelerde maçlar yapmış ve ülkemizi yurtdışında da temsil etmiştir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.13 Futbol Federasyonu

Ülkemizde ki en eski ve en büyük federasyon olup 1955 yılında kurulmuştur. Kıbrıslı Türkler kurucusu olduğu Kıbrıs Futbol Federasyonu'nda dışlanması sonucu kurulma gereği duyulan federasyon Ahmet Sami Topcan başkanlığında kurulan heyetin aldığı karar doğrultusunda Kıbrıs Türk Futbol Ligleri kuruldu. Uluslararası üyeliklere başvuru yapıldı fakat sonuç alınamadı. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet'inin ilanında sonra en azından Türk takımları ile yapılan maçlarda yapamaz hale gelirken Fifa'ya üye olmayan ülkeler federasyonunun kurucu üyesi olarak 2003 yılında bu federasyona katıldı. 2007 yılında Conifa Kupasını ülkemizde düzenleyerek uluslararası anlamda ülkemiz bir futbol turnuvasına ev sahipliği yapmış oldu. Son dönemde Kıbrıs Futbol Federasyonu ile yapılan görüşmelerde bir uzlaşma sağlanamadı (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.14 Güreş Federasyonu

KKTC Güreş Federasyonu 1970 yılında kuruldu. Kuruluşu eskilere dayanan bu federasyon FİLA'ya üyeliği kabul edilmesi ile 1971 yılında uluslararası anlamda üyelik kabulü almış oldu. 1972 yılında Bursa'da gerçekleşen yarışmalar sırasında iptal

edilen üyeliği ile bir süre uluslararası anlamda boy gösterememişti. 2011 yılında tekrar üyeliğe geri dönen federasyon Dünya, Olimpiyat ve Avrupa organizasyonları dışında yarışmalara katılabilmektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.15 Golf Federasyonu

2002 yılında kurulan Golf Federasyonun şuan ki başkanı Soner Yetkili'dir. Misyonu ülkedeki golf oyununu geliştirmek ve yaymak olan bu federasyon. Çeşitli yerel ve uluslararası turnuvaları düzenlemektedir. Federasyonun tesis anlamında Girne'de olan tek tesisi bu sporun ülkede yaygınlaştırılmasını zorlaştırıyor. Diğer bölgelerimizde faaliyetlerin artması bu sporun ülkede daha da gelişmesine katkı koyacaktır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.16 Vücut Geliştirme ve Halter Federasyonu

KKTC Vücut Geliştirme ve Halter Federasyonu 2005 yılında kuruldu. Federasyonun şuan ki başkanlığını Ali Dahlameroğlu yapmaktadır. İlk yurtdışı temaslarını Türkiye'de ki yarışmalarda yapan federasyon daha sonra uluslararası kuruluşlara üye olmuş ve ülkemizi KKTC adı altında temsil etmiştir. Federasyon ayrıca Kangoo Jump sporu dalında da faaliyetlerini hızla artırmakta ve ülke çapında gösteriler düzenleyerek bu sporunda gelişmesi için çalışmaktadır. Federasyon bünyesinde 11 kulüp, 299 hakem ve 282 sporcu ile günden güne büyümektedir. Ülkemiz de özellikle vücut geliştirme sporu oldukça yaygındır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.17 Hava Sporları Federasyonu

2005 yılında kurulan federasyon şuan bünyesinde 2 kulüp ve 87 sporcusu vardır. Federasyonun şuan ki başkanlığını Zeki Ziya yapmaktadır. Federasyon ülkemizde uluslararası organizasyonlar düzenlemektedir bunun son örneği Tatlısu'da gerçekleşen Yamaç Paraşütü Hedef Kupası'dır. Federasyon model uçak, yamaç paraşütü, serbest paraşüt, motorlu yelken kanat, motorlu paraşüt, sıcak hava balonu ve uçak ile havacılık sporu faaliyetlerini sürdürmektedir. Federasyon aynı zamanda yurtdışında organizasyonlara katılabilmektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.18 Herkes İçin Spor Federasyonu

Aralık 1997 yılında kurulan federasyon kurulduğu günden günümüze aralıksız olarak faaliyetler ve organizasyonlar düzenlemektedir. İlk organizasyonunu kurulduğu gün olan 16 Aralık 1997 yılında Halk yürüşüyü ve Bisiklet turu olarak düzenledi. 1998 yılında ülkeye Bocce Sporunu getiren federasyon 2003 yılında Avrupa Bocce Federasyonu'na üye olmuş ve o tarihten beri kesintisiz olarak turnuvalara katılmaktadır. Federasyonun şuan ki başkanı Hasan Senin'dir. Federasyon futboldan, dağ yürüyüşüne ve bocce'ye kadar bir çok spor organizasyonu düzenlemektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.19 Hentbol Federasyonu

Federasyon 1991 yılında Seyfi Akdeniz ve Cihan Aydın önderliğinde kuruldu. İlk yılında kuruluş amacı hentbolu Kıbrıs Türkü ile buluşturmak olan federasyon halkın ilgisinin yüksek olması nedeni ile faaliyetlerine başlamıştır. Avrupa'da çeşitli temaslardan bulunmuş olan federasyon Türkiye'de plaj hentbolu turnuvalarına takım olarak katılabilmektedir. Şu anda federasyonun başkanlığını Mustafa Akyön yapmaktadır. Bünyesinde 15 kulüp ve 590 sporcu ile ülkemizin önde gelen federasyonlarından biridir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.20 Masa Tenisi Federasyonu

1971 yılında KKTC Masa Tenisi Federasyonu kuruldu. 1971 tarihinden önce masa tenisi sporu spor kulüplerinin bir boş vakit ve hobi olarak oynadığı bir oyundu. Federasyonun kurulması ile daha organize bir yapıya bürünen bu spor çeşitli faaliyetler ve organizasyonlar ile ülkemizde yaygınlaşmaya başladı. 1989 yılında Uluslararası Masa Tenisi Federasyonuna üyeliği görüşülmüş fakat politik nedenlerden dolayı bir sonuç alınamamıştır. KKTC Masa Tenisi Federasyonu özerk bir federasyondur (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.21 Okçuluk Federasyonu

KKTC Okçuluk Federasyonu 1991 yılında kuruldu. Federasyon kurulduğu günden günümüze gençlerin daha iyi bir gelecek için kötü alışkanlıklardan uzak durması amaçlamaktadır. Açık alan okçuluğu olmadığı için bu dalı henüz yapamayan federasyon salon spora ağırlık vermektedir. Türkiye'de ki yarışmalara katılıp orada başarılar elde etmiş sporcularımız vardır. Tesisleşme adına hamleler yapmak isteyen

federasyon tesis kazandığı zaman daha çok ivme kazanacaklarını düşünmektedirler. Federasyon bünyesinde 16 kulüp ve 132 sporcusu ile Olimpik, Marakalı ve Geleneksel Yay kategorilerinde faaliyetlerini sürdürmektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.22 Su Sporları Federasyonu

Federasyon 1972 yılında kuruldu. Federasyon 9 kulüp ve 467 sporcusu ile faaliyet göstermektedir. FİNA'ya geçmişte üye olan federasyon daha sonra çeşitli sorunlar nedeni ile Moskova Olimpiyatları'na katılamayarak bu hakkından oldu. Federasyon şuan da KKTC ve Yurtdışında ki yarışmalara katılabilmektedir. KKTC Su Sporları Federasyonun şuan ki başkanlığını Ender Yeşilyurt yapmaktadır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.23 Tenis Federasyonu

KKTC Tenis Federasyonu 1978 yılında kuruldu. Tenis sporu Lefkoşa'da şehir kulübünde oynanmaya başlandı ve daha sonra diğer kulüpler yayılarak çoğalmıştır. Federasyon KKTC Milli Olimpiyat Komitesine üye bir federasyondur. Rusya'nın Sochi bölgesinde Adler Tenis Akademisi ile işbirliği içerisinde. Günümüz de Rağib Ratib başkanlığını yaptığı federasyon 7 kulübü ve 300 sporcusu vardır. Federasyon bir çok yaş kategorilerinde turnuvalar düzenlemekte ve ülkemizde tenisin kuralları ile oynanması ve sevilmesi için çalışmaktadır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.24 Taekwondo Karate Aikodo Kuraş ve Wuşu

Eyüp Zafer Gökbilen'in kurucu başkanlığında 1977 yılında kuruldu. Federasyon geçmiş yıllarda uluslararası organizasyonlara katılmış ve bu organizasyonları ülkemizde organize olmasına vesile olmuştur. Avrupa Tekvando Birliği Avrupa Kupasını ülkemizde düzenleyerek uluslararası ambargoları delmiştir. Federasyonun şuan ki başkanlığını Eyüp Zafer Gökbilen yapmaktadır. (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013)

2.17.25 Voleybol Federasyonu

KKTC Voleybol Federasyonu 1970 yılında Asım Burç başkanlığında kuruldu. Bu spor ilk olarak ülkemize İngiliz askerlerinin savaş gemilerinde oynaması ile ülkemize geldi. Kıbrıs Türk Halkı ilk zamanlar bu sporu okullarda oynamaya başladı.

Federasyonun düzenlediği Kadın ve Erkek olmak üzere iki lig ve bir Rauf Raif Denктаş Kupası bulunmaktadır. Yaz aylarında plaj voleybolu organizasyonu da düzenleyen federasyon Türkiye Plaj Voleybolu Turnuvalarının bir ayağına da ülkemizde ev sahipliği yapmıştır. Federasyonun şuan ki başkanı Enver Kaya'dır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.26 Yelken, Kürek ve Motor Federasyonu

KKTC Yelken, Kürek ve Motor Federasyonu 1995 yılında kuruldu ve faaliyetini günümüzde de sürdürmektedir. 1998 yılında özerklik kazanan federasyon uluslararası anlamda bir kuruma üye değildir. Sporcularımız bireysel olarak farklı ülkelerde yarışabilmektedirler. Federasyonun şuan ki başkanı Dilek Talay yapmaktadır. Federasyon bünyesinde 7 kulüp ve 46 sporcu bulunmaktadır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.27 Triatlon Federasyonu

KKTC Triatlon Federasyonu 2001 yılında kurulmuş olup Triatlon, Aquatlon ve Duatlon branşlarında faaliyet göstermektedir. Bünyesinde 5 kulüp 35 sporcu bulunan federasyon 2001 yılında kuruldu. Caner Aspavadan boşalan başkanlık görevini şuan da Necat Paşalar yürütmektedir. Sporcularımız Triatlon branşında uluslararası turnuvalara katılmakta ve iyi dereceler almaktadırlar (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.28 Futbol Tenisi Federasyonu

2009 yılında Şevket Ongur tarafında kurulan Futbol Tenisi Federasyonu Uluslararası Futbol Tenisi üyesidir. 2011 yılında ülkemizde Dünya Futbol Tenisi şampiyonası düzenlemiş ve uluslararası önemli bir organizasyonu ülkemize getirmiştir. 2012 yılında özerliğini kazandı. Sporcularımız bu dalda bir çok uluslararası alanda şampiyonluklar ve başarılar elde etmiştir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.29 Santraç Federasyonu

19 kulüp ve 2785 sporcusu ile en büyük federasyonlarımızdan biri olan Santraç Federasyonu 1985 yılında kuruldu. Yusuf Şentuğ Başkanlığında kurulan federasyon Lefkoşa, Mağusa, Erenköy, Lefke ve Girne Satraç Derneklerinin bir ara gelmesi ile kuruldu. Günümüz de federasyonun başkanı Halil Şentuğ yapmakta olup ülkemizde

ve yurtdışında bir çok spor organizasyonuna Türkiye'nin desteği ile katılabilmektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.30 Darts Federasyonu

2010 yılında kurulan federasyonun şuan ki başkanlığını Gürtap Davutoğlu yapmaktadır. Ülkemiz de 1993 yılında Kuzey Kıbrıs Darts Birliği adı altında oynanmaya başlandı. Günümüz de 17 kulüp ve 153 sporcusu olan federasyon kendi liglerini ve turnuvalarını düzenlemektedir (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.31 Üniversiteler Spor Federasyonu

Ülkemizde bulunan yüksek öğrenim kurumları ile dayanışma içinde çalışarak sporu bu kurumlar arasında işbirliği içerisinde organize etmeyi amaçlayan federasyon 2001 yılında kuruldu. İlk başkanı Hasan Ali Bıçak olan federasyonun günümüzde başkanı Hüseyin Aşkın Kınacı'dır. Federasyon 2018 yılı itibari ile Avrupa Üniversiteler Spor Birliğine üye olarak ülkemiz sporu açısından çok önemli bir ilke adım atmıştır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.17.32 Kickboks Federasyonu

2005 yılında federasyon Niyazi Demirel başkanlığında kurulmuştur. 2007 yılında özerk olan federasyon Türkiye ile işbirliği ile bir çok kurs ve seminer düzenleyerek bünyesine sporcular katmıştır. 2015 yılında yapılan değişiklik ile ismi KKTC Kickboks Federasyonu olup faaliyetlerine devam etmektedir. Federasyonun başkanlığını halen Niyazi Demirel yapmaktadır (KKTC Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı XI. Spor Şuarısı, 2013).

2.18 KKTC Federasyonlar Katkı Payı

Federasyonlar	Katkı Payı	
Atletizm	220, 000	Türk Lirası
Avcılık	30, 000	Türk Lirası
Basketbol	200, 000	Türk Lirası
Badminton	50, 000	Türk Lirası
Boks	40, 000	Türk Lirası
Binicilik	40, 000	Türk Lirası
Bisiklet	100, 000	Türk Lirası

Cimnastik	70, 000	Türk Lirası
Eksrim	30, 000	Türk Lirası
Engelliler	60, 000	Türk Lirası
Futbol	5, 000, 000	Türk Lirası
Güreş	80, 000	Türk Lirası
Golf	30, 000	Türk Lirası
Kickboks	40, 000	Türk Lirası
Vücut Geliştirme ve Halter	100, 000	Türk Lirası
Herkes İçin Spor	40, 000	Türk Lirası
Hentbol	150, 000	Türk Lirası
Masa Tenisi	70, 000	Türk Lirası
Okçuluk	40, 000	Türk Lirası
Su Sporları	180, 000	Türk Lirası
Tenis	70, 000	Türk Lirası
Voleybol	100, 000	Türk Lirası
Yelken, Motor ve Kürek	30, 000	Türk Lirası
Triatlon	40, 000	Türk Lirası
Futbol Tenisi	30, 000	Türk Lirası
Atıcılık	70, 000	Türk Lirası
Santraç	40, 000	Türk Lirası
Darts	60, 000	Türk Lirası
Üniversiteler Spor	70, 000	Türk Lirası

2.19 İlgili Araştırmalar

2.19.1 Yurt İçi ve Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

2.19.1.1 Yurt İçinde Yapılan Çalışma

Burgul ve Ulutaş(1999) “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Kitle Sporunun Teşviki Açısından Kitle İletişim Araçlarının Fonksiyonları” 20 Ekim-3 Kasım 1999 tarihleri arasında,15 günlük Avrupa, Birlik, Demokrat, Halkın Sesi, Hürriyet Kıbrıs, Kıbrıs, Ortam, Vatan ve Yeni Düzen spora ayırdıkları alan incelenmiştir Günlük Gazetelerin Spora Ayırdığı yer %6.2-%20.8 arasında değişmektedir .

2.19.2 Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Öztürk, İnce, Zülkadiroğlu, & Şahin(1996) “Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı” araştırmasında gazetelerin spora ayırdıkları sayfa sayısı 4 ile 1 sayfa arasında değişmektedir.İncelenen gazeteler arasında Hürriyet ve Sabah 4 sayfa ye ayırırken en az yer ayıran gazeteler ise 1 sayfa ile Cumhuriyet ve Eme olarak tespit edildi.

Araştırmada gazetelerin spora ayırdığı cm2 alan olarak baktığımızda ise 216,400 ile 54,600 arasında değişmekte olduğu saptanmıştır.Yüzde olarak baktığımızda ise akşam gazetesi yüzde 20 oranında spor haberi oranı ile araştırmada en çok yer veren spor gazetesi olarak ortaya çıkmıştır.Gazetelerin spor branşlarına ayırdığı yere baktığımız zaman Sabah gazetesi 21 farklı spor branşına yer ayırarak en çok branşa yer ayıran gazete olmuştur.En az spor branşına yer veren gazete ise 13 branş ile Zaman olmuştur.En çok spor branşına yer veren Akşam %72 oranında yer vermiştir.Genel olarak baktığımızda ise gazeteler futbol branşına daha çok yer verdiği saptanmıştır.Futboldan sonra gelen branşlar ise basketbol,voleybol ve hentboldur.

Araştırmada çıkan başka bir sonuç ise ferdi ve takım spor branşlarına dağılımlarda takım sporları ferdi spor branşlarına göre daha çok yer verdiği saptanmıştır.

Çendek;Özbek (2010) ”Ulusal Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı” araştırması içerik analizi yöntemi kullanılmış ve Türkiye’de ki ulusal gazeteler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu araştırmada 18-24 şubat 2008 yılında çıkan haberler baz alınarak yapılmıştır. Araştırmada çıkan sonuçlarına göre, ulusal

gazetelerin bütün spor branşlarına yeteri kadar yer vermediği saptanmıştır. Milliyet gazetesi %17.7 ile en çok spor haberi veren gazete olarak saptanmıştır. Genel olarak branşlara dağılıma baktığımızda ise futbola en çok yer verdikleri saptanmış ve futboldan sonra sırası ile basketbol ve voleybol gelmiştir. Gazetelerin cm2 alan olarak ayırdıkları alana baktığımızda 75855,25 cm2 toplam alan ile spora yer aldığı saptanmış olup bu alanın 62454,97'si futbola ayrıldığı belirlenmiştir. Basketbol 8944.37 cm2 ile ikinci 1676,25 cm2 alan ile voleybol üçüncü sırada takip etmiştir.

Kaya(2002) “ Dünya’da ve Türkiye’de Basının Gelişimi İle Türk Basınında Sporun Haber Öğeleri Açısından İncelenmesi” araştırmasında spor haberlerinin ve öğelerinin incelenmesi yapılmıştır ve araştırmada haber içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada önce kategoriler oluşturulmuş ve daha sonra kodlama yapılmıştır. Çalışmada Sabah ,Milliyet,Cumhuriyet ve Zaman gazeteleri çalışmanın grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda Türk basının en çok yer ayırdığı spor branşları futbol,basketbol ve at yarışı olduğu ortaya çıktı.

Tel ve Ağkurt(2016) “Günlük Yerel Gazetelerde Sporun Yer Alışı(Elazığ İl Örneği)” araştırmasında haberler nicel ve biçin olarak incelendi.En fazla yer ayrılan spor branşı futbol olarak saptanmıştır.Araştırmaya baktığımızda bir diğer spor branşı olan basketbol,voleybol ve engelliler için spor her gazetede görülmüştür.Araştırmada Ayışığı Gazetesi 1 sayfa, Fırat Gazetesi 3 sayfa,Yeni Ufuk Gazetesi 3 sayfa ve Hakimiyet Gazetesi ise 2 sayfa spor sayfası ayırdığı saptandı.Ayrıca alanlara bakıldığında Yeni Ufuk Gazetesi 21000 cm2 ,Fırat Gazetesi 31500 cm2 ,Ayışığı Gazetesi 11970 cm2 ,Günüşiği Gazetesi 31500 cm2 ve Hakimiyet Gazetesi 21000 cm2 olduğu bulunmuştur.

Özsoy(2011) “Spor Basını Açısından Türkiye’de 1950’den Günümüze Milliyet Gazetesi’nde Yaşanan Değişim” adlı çalışmada 1950’den beri incelenen Milliyet gazetesinde özellikle 1990’dan sonra futbola ilginin artması ise bu gazete futbola verdiği oran ciddi şekilde arttığı belirtmiştir.Futboldan sonra en çok gazetede yer alan branş ise basketboldur.

Kürkcü(2017)” Spor Haberciliği ve Twitter:Ulusal Spor Gazeteleri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada Türkiye’de ki Amk,Fanatik,Fotomaç sosyal medyada haber almada kullanım alışkanlıklarının incelenmesi amaç alınmıştır.Bu araştırmada

elde edilen bulgularda bu üç gazetenin ortalama olarak %86,8' olarak futbola yer ayırdığı saptanmıştır.Bu orana baktığımızda futbol haberlerinin diğer spor branşlarına göre daha çok yer kapladığını görmekteyiz.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çevren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada elde edilen verilerin incelenmesi açısından nitel bir çalışma yapılmıştır. Nitel araştırma tekniği gerçekleşen olayları anlamamıza yardımcı olan yöntemdir. Sosyal olaylar ve olayların daha iyi anlamamızı sağlar. Nitel veriler sayısal verilere dönüşerek bizlere birçok şeyler anlatır. Nitel araştırma açıklayıcı veya tahmin edici çalışmalarda kullanılmaktadır. Nitel araştırma olaylarda elde edilen verilerin ne anlama geldiğini üzerinde durur. Nitel araştırmalar insanlar kendi yarattıkları olayları çözmek ve anlamlandırmak için kullanılmaktadır. Diğer bir deyişle olayları nasıl nitelendirdiklerine cevap arar (**Özdemir, 2010**). Genel itibari ile nitel araştırmacı gözlem, görüşme ve dokümanlardan yola çıkarak kavramları, anlamları ve ilişkileri açıklayarak süreci sürdürür (Merriam, 1998).

Yapılan çalışmada verilerin derinlemesine incelendiği, veriler arasındaki ilişkileri ortaya koymayı amaçlayan nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar gözlem, görüşme, doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanılarak araştırılan durumun doğal ortamında gerçekçi bir şekilde ortaya koymayı amaçladığı yöntemdir. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi yazılı materyallerin (kitap, dergi, gazete, ilgili belgeler) incelendiği nitel araştırma desenlerindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Nitel araştırma deseninin de, tarama modelinde gerçekleştirilmiş olan araştırmada, veri toplamaya uygun olarak nitelendirilen nitel araştırma tekniklerinden, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ve doküman analizi kullanılmıştır.. Görüşme tekniği derinliğine bilgi elde edebilme ve soruların cevaplanma oranını yüksek tutabilmeyi sağladığı (Karasar, 2014) için seçilmiştir.

Görüşme tekniği kullanılarak, KKTC'deki Spor insanlarının KKTC spor medyası hakkında görüşlerini belirlemek için derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma gurubunu, 2017-2018 eğitim-öğretim yıllarında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan 19 yazılı gazeteden her gün günlük spor haberi yayınlayan 13 adet gazete Afrika, Demokrat Bakış, Detay, Diyalog, Güneş, Hakikat, Halkın Sesi, Havadis, Kıbrıs, Star Kıbrıs, Yeni Bakış, Yeni Düzen, Vatan seçilip incelenmiştir. Dergilerde ise spor haberi olan 3 adet dergi Adres, Futbolizm ve Spor Olimpik olmak üzere, KKTC'deki Spor insanlarının KKTC spor medyası hakkında görüşlerini belirlemek için toplam 7 katılımcı ile sınırlıdır. Katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımları; 1 Erkek Yeni Düzen Gazetesi Spor Şefi, 1 Kadın Atletizm Sporcusu, 1 Kadın Hentbol Sporcusu, 1 Erkek Voleybol Federasyon Başkanı, 1 Erkek Voleybol Sporcusu, 1 Erkek Basketbol Sporcusu, 1 Kadın Kıbrıs Türk Sporlar Derneği Başkanı olmak üzere toplam 7 katılımcı ile görüşme yapılmıştır.

3.3 Verilerin toplanması

Bu çalışmada asıl olarak spor alanında yapılan araştırmalara dair verilerin doğrudan edinebileceği kaynak olarak düşünülen gazete ve dergilerin taranması ile elde edilen verilerin ve bu verileri destekleyecek alan yazınındaki farklı kaynaklardaki bilgileri temel alınmaktadır. Bu anlamda, çalışmada “doküman analizi” yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır. Çalışmada veriler her gün kütüphaneye giderek tek tek gazetelerin haberlerinin alanı ölçüp hesaplanıp incelenmiştir. Bu incelenen gazete ve dergilerin spor haberleri cm2 olarak ölçülüp haber içerik analizi yapılmıştır. Bu araştırmada nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi yöntemi sözcük ve cümleleri hayatımızda önemli yer tutmaktadır. Hayatımızın büyük bir bölümünü kapsayan bu olgular bilimsel olarak bize bir şeyleri sorunsuz olarak açıklamasına içerik analizi denmektedir (Koçak & Arun, 2006).

3.4 Veri Toplama süreci

Araştırmada veri toplama sürecinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Aralık 2017 tarihinde faaliyet gösteren 13 adet günlük spor haberi veren gazete ve 3

adet spor haberi veren dergi içersin de döküman analizi amacı ile incelenen haberler tüm spor branşlarının aktif olarak faaliyet gösterdiği dökümanlar incelemeye tabi tutulmuştur. Ayrıca Görüşme tekniği kullanılarak, KKTC'deki Spor insanlarının KKTC spor medyası hakkında görüşlerini belirlemek için derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılar, çalışmanın amacı ve veri toplama yöntemi olarak görüşme yönteminin kullanılacağı konusunda önceden bilgilendirilmişlerdir. Gönüllü olarak çalışmaya dahil olan katılımcılar ile görüşme öncesinde randevular belirlenmiş ve 2017-2018 eğitim-öğretim yılının Güz döneminde çalışmanın verileri toplanmıştır. Yakın Doğu Üniversitesi Etik Kuruldan gerekli izinler alındıktan sonra veri toplama sürecine geçilmiştir.

Katılımcılar ile yapılan yüz yüze görüşmeler ortalama 20 dk. sürmüştür. Görüşme esnasında ortaya çıkabilecek herhangi bir karışıklığı önlemek ve sistemli bir biçimde görüşmeyi devam ettirebilmek amacıyla katılımcıların görüşleri dikkatli ve özenli bir biçimde dinlenerek yazılı olarak not tutulmuştur. Her görüşmenin sonunda zaman ayırarak bu çalışmaya katkı sağladığı için katılımcılara teşekkür edilmiştir.

3.5 Veri Toplama Analizi

Bu çalışmada spor alanında gazete ve dergilerde yer alan basın haberleri belgesel/döküman analizi veri toplama yolu ile elde edilen verinin çeşitli özellikleri frekans dağılımı ve yüzdeler ile özetlenerek yorumlanmıştır. Nitel araştırma toplanan veri için, betimsel analiz kullanılmıştır. Nitel veri analizlerinde en çok karşılaşılan kavramlardan biri betimleme denilebilir. Betimsel analiz de elde edilen verilerin önceden belirlenen temalara/konulara göre kategorize edilmesidir. Dört basamaktan oluşur; betimsel analiz için çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır. Betimsel analizde asıl amaç olayı olduğu gibi özetlemek olduğu için alıntılara da yer verilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Araştırmada görüşme sorularının cevaplarından elde edilen veri betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Aralık 2017 tarihinde toplanan gazete ve dergiler tek tek alanları ölçülen haberlerin alanları günlere ve spor branşlarına ayrılarak not alınmıştır. Elde edilen veriler tek tek spor branşlarına ayrılıp elde edilen bilgiler ışığında alanları

ölçülen haberlerin sonuçların yorumlanması için tablo haline getirilmiştir. Çıkan sonuçlar tablolar halinde yorumlanıp değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, nitel çözümlenmelerdeki verilerin özgün biçimlerine sadık kalınarak, kişilerin söylediklerinden, yazdıklarından ve dokümanların içeriklerinden doğrudan alıntılar yaparak, betimsel bir yaklaşımla verilerin sunumudur. Ayrıca betimsel analiz, nitel çözümlenmelerde yer alan kelimelere, ifadelere, kullanılan dile, diyalogların yapısına ve özelliklerine, kullanılan sembolik anlatımlara ve benzetmelere dayanarak tanımlayıcı bir analiz yapılması olarak da tanımlanabilir (Kümbetoğlu, 2005).

Araştırmada kullanılan betimsel analiz dört aşamadan oluşmuştur. Bunlar;

- i. Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturulması: Bu aşamada araştırmanın kavramsal çerçevesi dahilinde yer alan boyutlardan yola çıkılarak veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Böylece verilerin hangi temaların altında sunulacağı belirlenmiştir.
- ii. Verilerin işlenmesi: Bu aşamada, bir önceki aşamada oluşturulan genel çerçeveye göre elde edilen veriler okunarak düzenlenmiştir.
- iii. Bulguların tanımlanması: Bu aşamada düzenlenen verilerin tanımlanması ve gerekli olan yerlere doğrudan alıntılar yapılmıştır.
- iv. Bulguların yorumlanması: Bu aşamada tanımlanan bulguların açıklanması, ilişkilendirilmesi ve açıklanması yapılmıştır. Elde edilen verilerin doğrudan alıntılarla yapılacak olan sunumunda, araştırma kapsamındaki katılımcıların bilgileri hiçbir şekilde açıklanmamıştır. Görüşmeciler sadece araştırmacının bildiği bir kod isim verilerek sınıflandırılmış ve bu şekilde doğrudan aktarım yapılmıştır.

3.7 Araştırmada Etik

Bir bilimsel çalışma etik açıdan onaylanması için belli kurallara uyulması gerekmektedir. Tez yazılmasına başlanıldığı itibaren araştırmacı sorumluluğu gereği etik kurallara uymak sorumluluğundadır.

Bu tez çalışmasında, etik olmayan veya uydurma olan hiçbir bilgiye yer verilmemiştir. Sonuçlar tamamen elde edilen verilen ışığında yorumlanmış ve değerlendirilmiştir. Araştırmada aynı zamanda kaynak gösterilmiş ve intihal kuralları aşılmamıştır. Araştırma objektif ve bilimsel olarak yazılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde veri toplama araçları ile elde edilen verilerin, çözümlenmesiyle ulaşılan bulgular ve bulgulara dayalı yorumlar yer almaktadır. Her bir bulguya ilişkin yoruma, bulgudan hemen sonra yer verilmiştir.

4.1.1. Gazete ve Dergiler ile ilgili Nitel Bulgular;

Araştırmada elde edilen verilere göre, spora en fazla sayfa ayıran gazeteler 7 sayfa ile Diyalog, Yenidüzen ve Kıbrıs gazetesi olmuştur. Yüzde olarak baktığımızda ise Vatan Gazetesi 24 sayfasının 4'ünü spora ayırarak %16. 6'lık oran ile en yüksek olduğu görüldü. Onu 32 sayfasının 5'ini spora ayıran %15. 6'lık oran ile Halkın Sesi Gazetesi izledi. Spora en az yer ayıran gazeteler ise 2'şer sayfa ve %8. 3 oranları ile Demokrat Bakış ve Hakikat olduğu görülüyor. Diğer gazetelere baktığımızda Afrika 2 sayfa ile %10, Detay 2 sayfa ile 8. 3, Güneş 3 sayfa ile %12. 5,, Havadis gazetesi 5 sayfa ile %15. 6, Star Kıbrıs 3 sayfa ile % 9. 3, Yeni Bakış 6 sayfa ile %12. 5 oranlarında yer vermektedirler.

Tablo 2:Gazetelerin spora ayırdığı alan

Gazete Adı	Sayfa Sayısı	Spor Sayısı	Sayfa	Yüzde
Afrika	20	2		% 10
Demokrat Bakış	24	2		%8. 3
Detay	20	3		% 15
Diyalog	48	7		% 14. 5
Güneş	24	3		% 12. 5
Hakikat	24	2		%8. 3
Halkın Sesi	32	5		% 15. 6
Havadis	40	6		% 15
Kıbrıs	48	7		% 14. 5
Star Kıbrıs	32	3		%9. 3
Yeni Bakış	48	6		% 12. 5
Yeni Düzen	48	7		% 14. 5
Vatan	24	4		% 16. 6

Tablo 3'e baktığımız zaman 1, 354, 080 cm² alanın Diyalog ve Kıbrıs Gazetesi 196, 341 cm²'si ayırdığı yer ile alan olarak en çok spor alanı ayıran gazeteler olurken bu iki gazeteyi 188, 790 cm² ile Yenidüzen takip etti. Cm² olarak en az yer ayıran gazete ise 54, 033'ile Hakikat olurken onu 54, 587 cm² ile Demokrat Bakış izledi. Diğer gazetelere baktığımız zaman Afrika gazetesi 580, 320 cm² alanının 58, 032 cm² spor alanı, Detay 519, 250 cm² alanın 77, 887 cm² spor alanı, Güneş 677, 040 cm² alanın 84, 630 cm² spor alanı, Halkın Sesi 889, 824 cm² alanın 138, 812 cm² spor alanı, Havadis 1, 085, 000 cm² alanın 138, 812 cm² spor alanı, Star Kıbrıs 889, 824 cm² alanın 82, 753 cm² spor alanı, Yeni Bakış 542, 500 cm² alanın 67, 812 cm² spor alanı ve Vatan ise 677, 040 cm²'lik alanın 112, 338 cm² spor alanı yer ayırdılar.

Tablo 3: Gazetelerin cm² olarak spora ayırdığı aylık alan

Gazete Adı	Toplam Aylık Alanı	Gazete Toplam Sayfası Aylık Alan	Spor Yüzde
Afrika	580, 320	58, 032	%10
Demokrat Bakış	657, 686	54, 587	%8. 3
Detay	519, 250	77, 887	%15
Diyalog	1, 354, 080	196, 341	%14. 5
Güneş	677, 040	84, 630	%12. 5
Hakikat	651, 000	54, 033	%8. 3
Halkın Sesi	889, 824	138, 812	%15. 6
Havadis	1, 085, 000	162, 750	%15
Kıbrıs	1, 354, 080	196, 341	%14. 5
Star Kıbrıs	889, 824	82, 753	%9. 3
Yeni Bakış	542, 500	67, 812	%12. 5
Yeni Düzen	1, 302, 000	188, 790	%14. 5
Vatan	677, 040	112, 338	%16. 6

Gazetesi takım sporlarına ayırdığı %100 oran ile en çok takım sporuna yer ayıran gazete olup aynı zamanda % 0 ile en az ferdi spor branşlarına yer ayıran gazete oldu. Afrika Gazetesi ise takım sporlarına %94. 1 ayırdığı alan ile 2. Sırada yer alırken %5. 9 ile en az ferdi branşa yer veren 2. Gazete oldu. Cm2 olarak baktığımızda ise Diyalog gazetesi 181. 430 cm2 alan ile en çok takım sporuna yer ayıran gazete oldu. Havadis Gazetesi ise 17. 374 cm2 ile en çok ferdi branşlara yer ayıran gazete olup onu 17. 212 cm2 ile Kıbrıs izledi. Diğer gazetelere baktığımız zaman Detay % 80. 54 takım % 19. 46 ferdi, Güneş % 93. 43 takım % 6. 57 ferdi, Halkın Sesi %88. 3 takım % 11. 68 ferdi, Kıbrıs %91. 23 takım % 8. 77 ferdi, Star Kıbrıs %87. 98 takım % 8. 77 ferdi, Yeni Bakış %75. 61 takım % 24. 39 ferdi ve Vatan gazetesi ise %89. 2 takım %10. 8 ferdi spor branşlarına yer ayırmışlar. Toplama baktığımız ise gazeteler %89. 2 takım % 10. 8 ile de ferdi spor branşlarına yer ayırdılar.

Tablo 4: Gazetelerin takım ve ferdi sporlarına ayırdığı alan

Gazete	Takım Alanı (cm ²)	Ferdi Alanı (cm ²)	Toplam Alanı (cm ²)
Afrika	58.032	55.077	2.955
		% 94.1	% 5.9
Demokrat Bakış	54.587	38.714	15.873
		%70.2	% 29.8
Detay	77.887	62.728	15.159
		% 80.54	% 19.46
Diyalog	196.341	181.430	14.911
		% 92.41	%7.59
Güneş	84.630	79.069	5.561
		% 93.43	% 6.57
Hakikat	54.033	54.033	0
		% 100	% 0
Halkın Sesi	138.812	122.598	16.214
		%88.32	% 11.68
Havadis	162.750	145.376	17.374
		%83.32	% 10.68
Kıbrıs	196.341	179.129	17.212
		%91.23	% 8.77
Star Kıbrıs	82.753	72.803	9.950

		% 87. 98	% 12. 02
Yeni Bakış	67. 812	51. 274	16. 538
		%75. 61	% 24. 39
Yeni Düzen	188. 790	173. 070	15. 720
		%91. 67	%. 8. 33
Vatan	112. 338	99. 157	13. 181
		%88. 27	% 11. 73
Toplam	1. 484. 286	1. 314. 455	160. 643
		%89. 2	%10. 8

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yayınlanan 13 günlük spor haberi veren gazete en çok %71. 8' ile futbola verdiği saptandı. Futbolu %12. 8 ile basketbol izlerken %3. 4 oranı ile hentbol 3. Sırada yer aldı. Hentbolu sırası ile %2. 15 ile motor sporları, % 1. 4 atletizm %1. 39 darts, %1. 35 voleybol %0. 93 tekerlekli basket, dövüş sporları %82, % 0. 78 yüzme, %0. 51 okçuluk, %0. 47 badminton %0. 43 satranç, %32 bilardo, %29 masa tenisi, %26 güreş, %0. 24 binicilik %19 tenis En az yer alan spor branşı ise %0. 05 oranı ile futsal olurken onu %0. 13 ile fitness ve %0. 14 oranı ile golf izlemektedir. Futbola en çok yer ayıran gazeteler %90 ile Hakikat ve % 89. 1 Güneş olurken en az yer ayırılar % 36. 2'ile Yeni Bakış ve % 38. 1 ile Detay oldu. Basketbola en çok yer ayıran gazeteler ise % 41. 3 ile Detay ve % 24. 4 Havadis, en az yer ayıran ise %0 ile Demokrat Bakış oldu. En çok yer ayrılan 3. Spor branşı olan hentbol ise Yeni Bakış % 22. 5 ile en çok yer ayıran gazete olup en az yer ayıran ise % 0 ile Hakikat oldu.

Tablo 5: Gazetelerin spora branşlarına ayırdığı yer

Branş	Afrika	De-mokrat Bakış	Detay	Diyalog	Güneş	Haki kar	HalkınSesi	Havadis	Kıbrıs	Star Kıbrıs	Yeni Bakış	Yeni Düzen	Vatan	Toplam
Futbol	52720 %90.8	37402 %68.5	29745 %38.1	146117 %74.4	75408 %89.1	50812 %94	110664 %79.7	95291 %56.7	160850 %81.9	58495 %70.6	24569 %36.2	147756 %78.2	83726 %74.5	%71.7
Basketbol	219 %0.3	0 %0	32178 %41.3	28159 %14.3	867 %1	3221 %5.9	14423 %10.3	39776 %24.4	21616 %11	11948 %14.4	13890 %20.4	24337 %12.8	11997 %10.6	%12.8
Voleybol	204 %0.3	0 %0	584 %0.74	5244 %2.6	1038 %1.2	0 %0	324 %0.2	9358 %5.7	627 %0.3	1461 %1.7	1013 %1.49	4314 %2.28	840 %0.74	%1.33
Hentbol	1458 %2.5	3054 %6.5	589 %0.79	4012 %2.04	2052 %2.4	0 %0	2593 %1.8	3200 %1.9	1167 %0.59	2425 %2.93	15310 %22.5	850 %0.45	4886 %4.3	%3.4
Darts	0 %0	4110 %7.5	189 %0.24	1025 %0.52	0 %0	0 %0	1146 %0.82	698 %0.42	573 %0.29	1664 %2.01	2047 %3	2205 %1.1	2531 %2.25	%1.39
Masa Tenisi	0 %0	0 %0	170 %0.21	341 %0.17	0 %0	0 %0	603 %0.4	935 %0.5	0 %0	775 %0.93	834 %1.2	689 %0.36	0 %0	%0.29
Futsal	325 %0.5	0 %0	0 %0	81 %0.04	0 %0	0 %0	0 %0	0 %0	0 %0	0 %0	0 %0	0 %0	144 %0.12	%0.05
Arterizm	875 %1.5	325 %0.5	3708 %4.7	1711 %0.87	650 %0.76	0 %0	1475 %1	3775 %2.3	2527 %1.28	975 %1.17	2166 %3.1	1782 %0.94	448 %0.39	%1.4
Güreş	84 %0.14	710 %1.3	0 %0	200 %0.10	0 %0	0 %0	375 %0.2	221 %0.13	344 %0.17	316 %0.38	425 %0.62	190 0.1	359 %0.31	%0.26
Bilardo	0 %0	0 %0	425 %0.54	1362 %0.69	0 %0	0 %0	286 %0.2	274 %0.16	192 %0.97	467 %0.56	256 %0.37	800 %0.4	394 %0.35	%0.32
Motor Sporları	1178 %2.02	2932 %6.3	1978 %2.5	2271 %1.15	520 %0.6	0 %0	3281 %2.3	3985 %2.4	4931 %2.5	289 %0.34	3263 %4.8	1507 %0.79	3750 %3.33	%2.15
Santraç	0 %0	706 %1.2	1597 %2.05	629 %0.32	286 %0.33	0 %0	175 %0.1	186 %0.11	414 %0.21	155 %0.1	208 %0.30	720 %0.38	576 %0.51	%0.43

Badminton	0	1794	325	888	0	0	1000	240	180	325	400	150	187	%0.47
	%0	%3.2	%0.41	%0.45	%0	%0	%0.72	%0.14	%0.09	%0.39	%0.58	%0.07	%0.16	
Fitness	0	0	0	745	0	0	315	828	182	0	192	0	378	%0.13
	%0	%0	%0	%0.37	%0	%0	%0.2	%0.50	%0.092	%0	%0.28	%0	%0.33	
Okçuluk	0	350	1865	725	0	0	160	704	220	555	1214	320	0	%0.51
	%0	%0.64	%2.3	%0.36	%0	%0	%0.1	%0.43	%0.11	%0.67	%1.79	%0.16	%0	
Yüzme	0	0	1010	326	3367	0	655	1188	894	288	1209	365	352	%0.78
	%0	%0	%1.2	%0.16	%3.97	%0	%1.1	%0.72	%0.50	%0.34	%1.79	%0.19	%0.29	
Golf	133	22	560	415	0	0	248	153	0	140	192	288	0	%0.14
	%0.22	%0.04	%0.7	%0.21	%0	%0	%0.1	%0.094	%0	%0.1	%0.26	%0.15	%0	
Tekerlekli basket	780	283	520	505	0	0	405	264	989	1794	240	555	670	%0.93
	%1.3	%0.5	%0.66	%0.25	%0	%0	%0.29	%0.16	%0.50	%2.5	%0.35	%0.28	%0.59	
Dövüş Sporları	0	2211	1119	933	156	0	0	425	0	256	176	224	496	%0.82
	%0	%4	%1.43	%0.47	%0.18	%0	%0	%0.26	%0	%0.3	%0.50	%0.11	%0.44	
Binicilik	0	272	385	383	286	0	498	392	150	315	208	312	280	%0.24
	%0	%0.4	%0.49	%0.19	%0.33	%0	%0.35	%0.24	%0.07	%0.38	%0.30	%0.16	%0.24	
Bisiklet	56	416	400	120	0	0	0	153	119	135	0	520	216	%0.27
	%0.09	%0.7	%0.51	%0.61	%0	%0	%0	%0.94	%0.06	%0.16	%0	%0.27	%0.19	
Tennis	0	0	540	153	0	0	530	674	546	110	0	910	128	%0.19
	%0	%0	%0.69	%0.077	%0	%0	%0.38	%0.41	%0.27	%0.13	%0	%0.48	%0.11	

Tablo 6'ya baktığımız zaman ise gazeteler Aralık ayı içerisinde 22 tane spor dalına yer verdi. Diyalog Gazetesi 22 branşa yer vererek bütün spor branşlarına yer verdi. Kıbrıs ve Havadis ise 21 branşa yer verdi. Diğer gazetelere baktığımız zaman Yeni Düzen ve star Kıbrıs 20, Detay, Halkın Sesi, Yeni Bakış ve Vatan 19 adet, Demokrat Bakış 14, Afrika 11 ve en az branşa yer veren gazete 2 branşa yer veren Hakikat Gazetesi oldu.

Tablo 6: Gazetelerin branş çeşitliliği

Gazete Adı	Gazetelerin aylık ayırdığı branş sayısı
Afrika	11
Demokrat Bakış	14
Detay	19
Diyalog	22
Güneş	10
Hakikat	2
Halkın Sesi	19
Havadis	21
Kıbrıs	21
Star Kıbrıs	20
Yeni Bakış	19
Yeni Düzen	20
Vatan	19

Araştırmada elde edilen verilere göre Spor Olimpik dergisi spora 84 sayfasının 60 sayfasını spora ayırarak %71. 42'lik oran ile en fazla spora yer veren dergidir. Spor Olimpik dergisini 52 sayfasının 37'sini spora ayıran %71. 15 oranı ile Futbolizm dergisi takip etti. Spor sayfasını en az olan dergi ise aylık toplam 240 sayfası olan ve bunun 10 tanesini spora ayıran Adres dergisi oldu. Adres dergisinin spora ayırdığı oran ise % 4. 1'dir.

Tablo 7: Dergilerin spora ayırdığı sayfa sayısı

Dergi adı	Sayfa sayısı	Spor sayfa sayısı	Yüzde
Adres	240	10	%4. 1
Futbolizm	52	37	%71. 15
Spor Olimpik	84	60	%71. 42

Dergilerin cm² olarak ayırdıkları alana bakarsak Spor Olimpik 52, 038 cm² alanının 37, 170 cm²'sini ayırarak en çok yer ayıran dergi olurken onu 32, 216 cm²'sinin 22, 921, 5 cm²'ni ayıran Futbolizm dergisi izledi. En az yer ayıran dergi ise 148, 680 cm²'sinin 6, 194 cm²'sini ayıran Adres dergisi oldu.

Tablo 8: Dergilerin spora ayırdığı cm² alan

Dergi adı	Toplam dergi alan	Toplam dergi spor alan	Yüzde
Adres	148, 680	6, 195	%4. 1
Futbolizm	32, 216	22, 921. 5	%71. 15
Spor Olimpik	52, 038	37, 170	% 71. 42

Yapılan araştırmada dergilerin ferdi ve takım alan branşlarına ayırdığı yerlere baktığımızda Spor Olimpik dergisi % 68. 3 oran ile en çok ferdi branşlara yer ayırdığı görüyoruz. Adres dergisi ferdi alanlara ayırdığı oran %3. 2 olurken Futbolizm dergisi bir futbol dergisi olduğundan %0 oranı ile hiç yer ayırmadı. En çok takım branşlarına yer ayıran %100 ile Futbolizm dergisi olurken onu %96. 8 ile Adres dergisi takip etmektedir. Spor Olimpik dergisi ise % 31, 66 oranında yer ayırırken en az takım sporlarına yer veren dergi oldu.

Tablo 9: Dergilerin takım ve ferdi spor branşlarına ayırdığı alan

Dergi adı	Toplam Spor Alan	Ferdi Alan	Takım alan
Adres	6, 195	1, 189	35981
		%3. 2	%96. 8
Futbolizm	22, 921. 5	0	22, 921. 5
		%0	%100
Spor Olimpik	37, 170	25, 399	11, 771
		%68. 3	% 31, 66
Genel ortalama		%23. 8	%76. 2

Dergilerin en çok %65. 15 ile futbol branşına yer ayırdığı görüyoruz. Futbol branşını takip eden dövüş sporları ise %5. 2'lik oran ile ikinci olurken diğer branş ise %4. 76 ile basketbol branşı oldu. Bu üç branşı %4. 43 ile motor sporları izlerken bir diğer branş ise %2. 85 ile hentbol izledi. Bu spor branşlarını sırası ile % 2, 76 futbol tenisi ve poker, %2. 22 okçuluk, %1. 85 atletizm, %1. 1 dart, %88 bisiklet. Dergilerimizin en az yer verdiği branşlar ise %0. 24 oran ile güreş olurken onu %0. 55 oranları ile tenis, binicilik ve fitness izlemektedir.

Tablo 10: Dergilerin Spor branşlarına ayırdıkları yer

Branş	Adres	Futbolizm	Spor Olimpik	Yüzde
Futbol	4924. 5	22, 921. 5	5933. 5	
	%79. 5	%100	% 15. 96	%65. 15
Basketbol	585. 5	0	1858	
	%9. 4	%0	% 4. 9	%4. 76
Voleybol	118	0	0	
	%1. 90	%0	%0	% 0. 63
Atletizm	148	0	1239	
	%2. 3	%0	%3. 3	%1. 86
Hentbol	122	0	2478	
	%1. 96	%0	%6. 6	%2. 85
Bisiklet	165	0	0	
	%2. 66	%0	%0	%0. 88

Kriket	132	0	0	
	%2. 13	%0	%0	%0. 71
Fitness	0	0	1239	
	%0	%0	%3. 3	%0. 55
Binicilik	0	0	1239	
	%0	%0	%3. 3	%0. 55
Güreş	0	0	273	
	%0	%0	%0. 73	%0. 24
Golf	0	0	2478	
	%0	%0	%6. 6	%2. 2
Tenis	0	0	619. 5	
	%0	%0	%1. 66	%0. 55
Okçuluk	0	0	2478	
	%0	%0	%6. 6	%2. 2
Tavla	0	0	955. 5	
	%0	%0	%2. 56	%0. 85
Motor Sporları	0	0	4956	
	%0	%0	%. 13. 3	% 4. 43
Dövüş	0	0	5848. 5	
Sporları	%0	%0	%15. 7	%5. 2
Dart	0	0	1239	
	%0	%0	%3. 3	%1. 1
Poker	0	0	3097	
	%0	%0	%8. 3	%2. 76
Futbol Tenisi	0	0	1239	
	%0	%0	%8. 3	%2. 76

Araştırmada elde edilen bir diğer bulgu ise aralık ayında çıkan dergileri toplam 19 adet spor branşına sayfalarında yer verdiler. Spor Olimpik dergisi 16 spor branşına yer vererek en çok spor dalına yer veren dergi oldu. Adres ise 7 branşa yer vererek bu alanda ikinci olurken bir futbol dergisi olan Futbolizm sadece futbola yer verdi.

Tablo 11. Dergilerin Spor branş çeşitliliği

Dergi adı	Toplam Spor Alan
Adres	7
Futbolizm	1
Spor Olimpik	16

4.1.2. Katılımcılar ile Yapılan Nitel Bulgular;

4.1.3. KKTC Spor İnsanlarının KKTC Spor Medyası Hakkında Görüşleri

(G.Ö (1) Yenidüzen Gazetesi Spor Şefi)

“Kıbrıs Türk basınında yayın yapan gazetelerin spor sayfaları ülkemizde olan spor haberlerini okuyucularına en iyi şekilde yansıtma yönünden çalışmalar yürütmektedir. Bazı gazeteler ekonomik yapı bakımı ile spor servisleri oluşturmakta, aynı zamanda bölge muhabirleri aracılığı ile gerek gündeme dair, gerekse özel haberler üretmektedir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de spor branşlarına baktığımızda futbolun ilk sırada yer aldığını söylemek mümkündür. Ülkemizdeki spor, uygulanan ambargolar ve izolasyonlar nedeni ile uluslar arası alanda yer alamamaktadır. Bundan dolayı da gerek federasyonlar - kulüpler bazında, gerekse bireysel anlamda sporcular söz konusu branşlarda kendilerini bir yere kadar geliştirebilmekte, zaman zaman da Türkiye temelinde yurt dışına açılma çabaları sergilemektedir. Ambargolara rağmen spor basını, özellikle servisi olan gazeteler önceliği futbola vermektedir. Dünyada endüstriyel futbolun da etkisi ile basın da bu yapıdan etkilenmiştir. Spor servisleri gün içerisinde yapacakları haberleri belirleme adına gün önceliğini futbola vermektedir. Zaten servislerin temel kurulma amacı da futboldur. Ülkemizde de büyük bir kitleye hitap ettiği için futbol haberlerinin daha fazla olması kaçınılmaz bir durum haline gelmiştir. Zaman içerisinde spor yazarının belli bir branşa olan ilgisi, onun çalıştığı kurumun da desteği ile futbol dışı branşların sayfalarda yer almasına önemli bir etken olmuştur. Zira, yakın geçmişe bakacak olursak, bazı spor yazarlarının salon sporlarına olan ilgisi, futbol kadar olmasa da başta basketbol olmak üzere voleybol ve hentbol gibi branşların da sayfalarda önemli oranda yer almasını sağlamıştır. Eskiden organizasyonların sonu olan (yarı final – final gibi) aşamalarda gazeteler futbol dışı branşlara ilgi gösterirken bu ilgi günümüzde tüm sezona yayılır bir yapı içerisine bürünmüştür. Temel hedefin okuyucuyu tarafsız bilgilendirme olduğu gazetecilik mesleğinde spor basınının yapısı profesyonel olmasa da yukarıda belirttiğim gibi haberlerin sayfalarda ne denli ön planda yer almasında spor yazarının ve servisin sorumlusunun da etkisi büyüktür. Bu anlamda spor basını futbol ön planda olmakla beraber diğer branşlara da hatırı sayılır bir oranda yer vermektedir.

Yapı içerisinde spor servisleri özel haberlerin yanı sıra gündeme yönelik haberlerin takibini yapar. Son yıllarda futbola yönelik özel haberlere, diğer spor branşları ile ilgili özel haberler de eklenmiş, sayfalarda iyi bir konumda kullanılmaya başlamıştır. Buradaki temel etken yukarıda da belirttiğim gibi yazarın ve servisin branşa olan ilgisidir. Bunun dışında ülkemizde yer alan 32 spor federasyonunun birçoğunun basın sorumlusu ya da anlaşmalı olduğu spor yazarları bulunmaktadır. Bu araçlar vasıtası ile gazetelere ulaştırılan haberler de niteliğine bakılarak değerlendirilmekte, servis tarafından hazırlanan bir haber olmadığı için de zaman zaman ön planda olmakla beraber genellikle arka planda kullanılmaktadır. Ülkemiz spor basını, okuyucunun ilgisinden dolayı sayfalarında Türkiye’den ve dünyadan spor haberlerini de yansıtmaktadır”. Sonuç olarak, ülke spor basını futbol merkezinde özel ve gündeme dair haberler yapmaktadır. Futbol dışındaki branşlara da basın tarafından son yıllardaki ilgi sayfalarındaki çeşitliliği arttırmakla beraber futbol kadar olmadığı düşünülmektedir.

(G.Ö (2) Atletizm Sporcusu)

“Kıbrıs Türk Spor Basınının tüm spor faaliyetlerine fazlası ile önem verdiğini düşünüyorum. Burada önceki le sorumlu olan ülkemiz federasyonları olduğunu düşünüyorum. Bizim spor federasyonlarımız kendi önem vermelidir ki spor basınında her şeyden haberdar olsun. Herhangi bir yarışmaya katıldığımız zaman dereceleri kendim sosyal medya aracılığı ile paylaşıyorum böyle olunca ister istemez duyulup bir şekilde haber yapılıyor bazen ise hiç haber yapılmadığı oluyor. Bu haberler beni kesinlikle çok etkiliyor. Ülkemizde çok az sayıda futbol dışında veya takım sporları dışında uğraşan sporcu mevcut. Bu insanları görmezden gelmememiz gerektiğini düşünüyorum. Özel hayatından, yemeğinden ve eğlencesinden ödün vererek bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ve daha iyi dereceler alıp ülkemizi en iyi şekilde temsil etmek için uğraşıyoruz” şeklinde ifadelerde bulunmuştur. Dolayısıyla yapılan işlerin karşılığı olarak motivasyonun artırılması ve sürdürülebilmesi için işlerin ülkemiz insanın farkında olması ve gururlanmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Başarıyı elde etmek için motivasyonun artırılmasının önemli olduğunu söyleyebiliriz.

(G.Ö (3) Hentbol Sporcusu)

“Ülke Sporunda farklı spor dallarına futbol kadar önem verilmediğini kesindir. Fakat farklı spor dallarını yaygınlaştırmak için potansiyel yaratmak gerekir. Reklam

gereken ve en önemlisi örnek olacak sporcu yetiştirip çocuklara ve gençlere örnek olması için uygun zeminler hazırlanması gerekir. Bunun yanı sıra daha çok medyada farklı spor branşları gösterilmelidir ve böylece çocukların farklı spor branşlarını görerek ve öğrenerek farklı spor branşlarına yönelimini sağlar. Sporun sadece futboldan ibaret olmadığını anlamalarına yardımcı olabilir. Bu durumda biz hentbol sporcularında etkilemektedir. Sürekli futbol konuşulup bizim yaptığımız başarılar sadece bir gün gazetede yayınlanır. 7 veya 8 ay öncesinden çalışmalarına başlayıp emek verdiğimiz bir turnuva insanlara ulaşmadan ve duyurmadan geçer”(G:Ö (3)) şeklinde ifadeler kullanmıştır. Ülkemizdeki insanların spor ve spor branşları hakkında bilinçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

(G:Ö (4) Voleybol Federasyonu Başkanı)

“Voleybol haberlerinin neredeyse tamamı yazılı ve görsel Basın da yer alıyor. Özellikle önemli haberlerin ve başarılı sonuçların tümünün yayınlandığını söyleyebilirim. Ancak bazı yazılı basınımızda ki (o da yeter derece personel ve kalifiye eleman eksikliğinden kaynaklanan) yer alamadığını da söyleyebiliriz Ama en yüksek tirajlı gazetelerimizde yer aldığı acıktır. Spor medyasının faaliyetleri ve etkinlikleri kamuoyuna aktarması her açıdan önemli bir unsurdur. Motivasyon, ilgi alaka, performansın ileriye taşınması, sporcu ve takımların rekabet iş güdüsünü artıma gibi konularda itici bir gündür olarak yer alır. Basının ana görevi ve misyonu ilgili gün ve tarihte ülkenin en önemli aktivite veya başarısının manşet yapılmasıdır. Tabi ki diğer haberlerde sırası ile yer almalı” (G:Ö (4) şeklindedir. Bu konuda da voleybol federasyonu açısından baktığımızda bu hususun yerine getirildiğini de görmekteyiz.

(G:Ö (5) Voleybol Oyuncusu)

“Benim düşüncem Kıbrıs Türk Spor Basını sadece futbola önem vermektedir. Bu durumda diğer branşlarımızı etkiliyor. Özellikle bu sene bazı spor dallarına özen gösteren spor yazarları sayesinde salon sporlarımız basında yer aldı. Bu spor dalından

gelen insanların spor yazarı olması hem izleyici hem de okuyucu tarafından ilginin artmasına neden oluyor. Voleybol sporundan pek anlamayan bir spor yazarının yapacağı işte çok kaliteli olmayacaktır". Spor yazarlarının salon sporlarında basında yer vermesi çok önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca ülkemizde yer alan farklı spor branşlarının da basında yer alabilmesi, için spor yazarlarının işbirliği içerisinde, özverili olarak çalışması gerekmektedir.

(G:Ö (6) Basketbol Oyuncusu)

"Ben bir basketbol oyuncusu olarak ülkemizde spor basını futbola değer verdiği kadar diğer spor branşlarımıza yer vermez. Bu durum karşısında bir sporcu olarak motivasyon olarak ben ve arkadaşlarımı bu durum etkiler. Bir spor dalına ne kadar değer verilirsen sporcusu da o kadar motive ve istekli olur. Ben bir basketbol oyuncusu olarak daha çok değer verilmesini isterim. Özellikle maçların tanıtımını basında yer vererek reklamı daha çok yapılırsa daha çok seyirci gelir ve daha çok maddi imkanlar sağlanarak bu spor gelişir" benzer şekilde ifadeler kullanmıştır. Basketbol sporunun ülkemizde gelişmesi için basında daha çok yer alması yayılmasına ve gelişmesine etken olacağı düşünülmektedir.

(G:Ö (7) KTSYD Başkanı)

"Kuzey Kıbrıs'ta Spor Basını birçok ülke Spor Basınından farklı olarak tüm spor dallarına yer vermektedir. Basketbol, voleybol, hentbol, motor sporları gibi birçok alternatif spor branşlarındaki önemli haberler gazetelerin arka sayfalarında manşette bile yer almaktadır. Spor basını elindeki kısıtlı imkanlara rağmen KKTC'de büyük işler yaparak ülkedeki neredeyse birçok sportif etkinliği okuyucuya ulaştırmaktadır. Hal böyle olmasına rağmen futbola daha çok yer verildiği söylenmektedir. Bu konu aslında tüm dünyada da böyledir. Futbola ayrılan yerin veya sayfanın basketbola ayrılabilmesi için futbolun hedef kitlesi kadar basketbolun veya diğer branşların da hedef kitlesinin aynı olması gerekmektedir. Gazete sayfalarındaki haberler arz-talep sistemine göre yazılmaktadır. Dolayısıyla KKTC'de de dünyada olduğu gibi futbol seyircisi ve futbol takipçisi daha fazla olmasından dolayı futbola ayrılan yer ve sayfa sayısı da daha fazla olmaktadır. Ancak diğer spor branşlarının da organizasyonlarının gazetelerde yer alması onları da memnun etmektedir. Örneğin Türkiye medyasında KKTC medyasından farklı olarak basketbol veya voleybol şampiyonlukları iç sayfalarda sadece küçük bazen de fotoğrafsız olarak yayınlanmaktadır. Ülkede spor basınında görev yapan 85

civarında spor yazarı vardır. Bunların büyük çoğunluğu yarı zamanlı olarak tamamen gönüllülük üzerine özveri ile çalışan sadece telefon veya benzin paralarını alarak görev yapmaktadırlar. Spor yazarlarından 15 civarında kişi sadece spor yazarlığından geçimini sağlayan profesyonel kişilerdir”. Gerekli kurum ve kuruluşların Spor basınında yer alan yazarlara gerekli teşviğin artırılması, gelirlerinin yeniden düzenlenmesi gerektiği görülmektedir.

BÖLÜM V

5.1 Tartışma

Medya ve spor birbirleri etkileyen önemli iki olgudur. Medyanın gelişmesin 20.Yüzyılda sporun gelişmesinde büyük bir etken olmuştur. Medya ve spor artık ayrılmaz iki olgudur ve birbirinden ayrı düşünülemez.

Bu araştırmada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’inde faaliyet gösteren günlük olarak spor haberi veren 13 adet gazete ve 3 adet spor haberi veren dergi incelenmiştir. Bir ülkede sporun gelişmesi açısından medya çok önemli bir görev art etmektedir. Medyanın sorumlulukları arasında bütün spor branşlarına yer vermek ve gerekli değeri göstermektir. Medyanın okuyucuları ile buluşturmadığı bir spor branşı gelişmesi mümkün değildir. Ülkemizde de spor basının oldukça popülerdir. Okuyucu çoğu zaman haberleri okumaya arka sayfadan yani spor sayfasından başlamaktadır. Dünya da olduğu gibi ülkemizde de önemli bir yeri olan spor basınının incelenmesi oldukça önemlidir. Ülkemizde spor basını ile ilgili önemli bir tartışma konusu olan spor basının haber içerik dağılımının yeteri kadar futbol dışında diğer branşlarına önem vermediği görüşü hakimdir. Sporun oldukça popüler olduğu ülkemizde herkesin bu konuda bir görüşü ve fikri vardır. Futbol ülkemizde çok popüler olduğu doğrudur fakat futbol ve diğer branşlar ülkemiz basınında ne kadar yer bulduğunun araştırılması oldukça önemli bir konudur. Araştırmada haber içerik analizi kullanılarak ülkemiz spor basınında çıkan haberlerin incelenip çıkan sonuçlar yorumlanmıştır. Araştırmada gazetelerin spora ayırdığı alan, gazetelerin cm2 olarak spora ayırdığı aylık alan, gazetelerin cm2 olarak spora ayırdığı aylık alan,gazetelerin takım ve ferdi sporlarına ayırdığı alan, gazetelerin spora branşlarına ayırdığı yer, gazetelerin branş çeşitliliği, dergilerin spora ayırdığı sayfa sayısı, dergilerin spora ayırdığı cm2 alan, dergilerin takım ve ferdi spor branşlarına ayırdığı alan, dergilerin spor branşlarına ayırdıkları yer ve dergilerin spor branş çeşitliliği incelenmiştir.

Araştırmada elde ettiğimiz ilk bulgu olan araştırmada spor basının ayırdığı alana baktığımızda Kıbrıs Türk Spor Basını %8.3 ve %16.6 oranında yer ayırdığı görülmektedir ve bu Kıbrıs Türk Spor gazetelerinin ayırdığı yer bakımında iyi bir oran yakaladığını söyleyebiliriz.1999 yılında yapılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’inde kitle sporunun teşviki açısından, kitle iletişim araçlarının fonksiyonları araştırması ile baktığımız zaman günlük spor gazeteleri %6. 2 ve %20.

8 arasında değişen oranlar ile spora yer verdiğini görmekteyiz. Bu araştırmada ise %8. 3 ile %16. 6 arasında değişen oranlar saptanmıştır (Nazım, Burgul, & Ulutaş, 1999). Bu sonuçlar bize gösteriyor ki 1999 yılında yapılan bu araştırma ile 2018 yılına gelene kadar Kıbrıs Türk Spora Basını az da olsa değişim göstermiş ve oranlarda ki fark kapanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde yapılan araştırmaya baktığımız zaman Ulusal Günlük Gazetelerde Sporun yer alışı araştırmasında (endek & zbek, 2010) %8. 4 ve %13 arasında değişmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti spor basını ve Türkiye Cumhuriyeti basını arasında bu alanda benzerlikler görülmektedir.

Araştırmanın bir başka konusu olan takım ve ferdi spor branşlarına ayrılan zaman baktığımız zaman gazetelerimiz % 89. 2 oran ile takım sporlarına %9. 8 ise ferdi branşlara yer verdiklerini görmekteyiz. Dergilerde ise durum biraz daha farklıdır. Takım spor branşlarına ayrılan oran %76. 2'dir ferdi spor branşlarına ise %23. 8'dir. Bu durumda dergilerin ferdi spor branşlarına daha çok yer ayırdığı sonucunu çıkartabiliriz. Günlük gazetelerde sporun yer alışı araştırmasına (ztrk, İnce, Zülkadiroğlu, & şahin)baktığımızda ferdi spor branşlarına %3. 59 oranında yer ayrılmış takım sporlarına ise %96. 1 oranında yer ayrılmıştır. Bu sonuçlara göre Türkiye Cumhuriyet'inde takım sporlarına daha çok yer verilirken ülkemizde ferdi branşlara yer verilmesi daha çok görülmektedir.

Gazetelerin ve dergilerin spor branşlarına ayırdığı orana bakarsak futbol çok fazla yer kaplamaktadır. Gazetelerde bu oran % 71. 7 dergilerde ise %65. 5 olarak hesaplanmıştır. Benzer sonuçlar Çendek ve ark (endek & zbek, 2010)ve ztrk ve ark (ztrk, İnce, Zülkadiroğlu, & şahin) araştırmalarında da görüldü. Futbolun en çok yer alması doğal bir sonuçtur çünkü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet'tinde futbola ilgi daha fazladır aynı zamanda takım, sporcu sayısı ve devletin futbola ayırdığı bütçeye baktığımızda bu aralarında ciddi farklar vardır. Bu farklarda Kıbrıs Türk Spor Basınına yansımıştır.

Çalışmada bir çıkan bir diğer sonuç ise aralık ayında gazeteler toplam 22, dergiler ise 19 branşa yer verdi. Ulusal Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı araştırmasına baktığımızda 17 farklı spor branşına yer verdi. Kuzey Kıbrıs'ta ki gazetelerin spor branşlarına dağılımının daha iyi olduğunu sonucunu ıkartabiliyoruz.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sürecinde sağlanan bulgular ve yoruma dayalı sonuçlar belirtilmektedir, bu sonuçlara dayalı önerilere yer verilmektedir.

6.1 Sonuçlar

Kıbrıs Türk Spor Basınının spora ilişkin haber ve içerik analizi araştırmasında çıkan sonuçlara göre, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde spor yazılı basınına spora en çok yer ayıran gazeteler 196, 341 cm² ile Kıbrıs ve Diyalog gazeteleri oldu. Bu gazeteler çıkan 48 sayfasının 7'sini spora ayırmaktadır. Kıbrıs ve Diyalog gazetesini yine 48 sayfasının 7'sini spora ayıran fakat alan olarak 188, 790 cm² yer veren Yeni Düzen gazetesi takip etti. 24 sayfasının 4'ünü spora ayıran Vatan gazetesi ise 16. 4'lük oranla yüzde olarak en çok yer ayıran gazete oldu.

Gazeteler arasında en az yer verenler ise 24 sayfasının 2'sini spora ayıran ve % 83'lük oranı olan Hakikat ve Demokrat bakış oldu. Dergilerde ise Spor Olimpik 37, 170 cm² alan ile 84 sayfasının 60'ını spora ayırarak bu alanda en çok yer veren dergi oldu. Spor Olimpik dergisini 52 sayfasının 37'sini spora ayıran ve 22, 921. 5 cm² alanı olan Futbolizm dergisi izlemektedir. En az spora yer ayıran dergi ise aylık 10 sayfası ve 6, 195 cm² alanı ile Adres dergisi oldu.

Spor yazılı basınının takım spor branşlarına ve ferdi spor branşlarına ayırdığı orana bakarsak gazetelerde en fazla takım sporlarına yer ayıran %100 oran ile Hakikat gazetesi olurken bu gazete %0 ile en az ferdi branşa yer ayıran gazete oldu. Cm² alanı olarak baktığımızda ise 181. 430 cm² ile en çok takım sporlarına yer ayıran gazete oldu. En çok ferdi spor branşına alan olarak yer veren gazete ise 17. 374 cm² ile Havadis gazetesi oldu. Yüzde olarak baktığımızda ise Demokrat bakış %29. 8 oranı ile gazetesinin sayfalarını en çok ferdi branşa yer veren gazete oldu. Dergilere baktığımızda ise %100'ünü takım sporlarına ayıran Futbolizm 22, 921. 5 cm² alanı ve %100 oranı ile bir futbol dergisi olması neticesinde en çok takım sporlarına yer ayıran dergi oldu. Ferdi branşlara en çok yer ayıran dergi ise 25, 399 cm² alan ve %68. 3 oran ile Spor Olimpik oldu.

Genele baktığımız zaman gazetelerimiz % 89. 2 oran ile takım sporlarına %9. 8 ise ferdi branşlara yer verdiklerini görmekteyiz. Dergilerde ise durum biraz daha

farklıdır. Takım spor branşlarına ayrılan oran %76. 2'dir ferdi spor branşlarına ise %23. 8'dir. Bu durumda dergilerin ferdi spor branşlarına daha çok yer ayırdığı sonucunu çıkartabiliriz.

Gazetelerin spora ayırdığı yere baktığımız zaman futbol açık ara ilk sırada olduğu saptandı. Gazetelerde bu oran % 71. 7 dergilerde ise %65. 5 olarak hesaplanmıştır. Gazetelerde basketbol %12. 8 oranı ile ikinci sırayı alırken dergilerde ise dövüş sporları %5. 2 oranı ile ikinci sıradadır.. En az spor branşına ayrılan yer gazetelerde futsal %0. 05 dergilerde ise %0. 24 güreş oldu.

Çalışmada bir çıkan bir diğer sonuç ise aralık ayında gazeteler toplam 22, dergiler ise 19 branşa yer verdi. Diyalog gazetesi 22 branşında yer vererek bu alanda en çok çeşitliliği yakalayan gazete olurken dergilerde ise Spor Olimpik 16 branşa yer vererek en çok spor branşına yer ayıran dergi oldu. Sonuç olarak Kıbrıs Türk Spor Yazılı Basınının spor branşlarına haber dağılım konusunda aralarında bir dengesizlik söz konusudur. Futbol branşına daha çok yer verilmesi diğer branşlarının toplum önünde olmasını ve gelişmesini engellemektedir. Yazılı basının spor olaylarını halk ile arasında bir köprü olması nedeni ile spor branşlarının spor yazılı basınından destek almadan gelişmesi mümkün değildir. Çalışmadan çıkan diğer sonuçlar ise futbolun çok yer verilmesi ve bir takım sporu olması dolayısıyla basının takım sporlarına ayırdığı yer fazla çıkmıştır. Özellikle bireysel sporcuların basında yer alması onları motivasyonu açısından çok önemlidir.

Katılımcılar ile yapılan görüşmeler sonucunda, ülke spor basını futbol merkezinde özel ve gündeme dair haberler yapmaktadır. Futbol dışındaki branşlara da basın tarafından son yıllardaki ilgi sayfalarındaki çeşitliliği arttırmakla beraber futbol kadar olmadığı görülmektedir.

Ülkemizde çok az sayıda futbol dışında veya takım sporları dışında uğraşan sporcu mevcut olduğu görülmekte. Spor branşlarında başarıyı elde etmek için motivasyonun artırılmasının önemli olduğunu görülmekte ve farklı branşlara yer verilmelidir. Buna bağlı olarak da ülkemizdeki insanların spor ve spor branşları hakkında bilinçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Spor yazarlarının salon sporlarında basında yer vermesi çok önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca ülkemizde yer alan farklı spor branşlarının da basında yer alabilmesi, için spor yazarlarının işbirliği içerisinde, özverili olarak çalışması

gerekmektedir.

Gerekli kurum ve kuruluşların Spor basınında yer alan yazarlara gerekli teşviğin artırılması, gelirlerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

6.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak araştırmacılara ve uygulamacılara yönelik öneriler aşağıda yer almaktadır.

6.2.1 Araştırmacılara yönelik öneriler

Kıbrıs Türk Basınının gelişmesi ve buna paralel olarak bütün spor branşlarımızın da gelişmesi nasıl gerçekleşebilir sorusu kuşkusuz hepimizin tartıştığı bir konudur. Öncelikle Kıbrıs Türk Sporcusunun genelde ve en büyük sorunu yaşanan ambargolardır. Bu ambargoların kalkması sporumuzun da profesyonel bir yapıya bürünmesini ve spor basınının profesyonelleşmesini sağlayacaktır. Spor sektörünün maddi anlamda büyümesi basın organlarının daha çok spora yatırım yapıp tam zamanlı ve nitelikli spor muhabiri çalışanları ile çalışarak sayfalarında daha kaliteli ve daha çok çeşitliliği olan yayınlar göreceğiz.

Ülkede ki mevcut siyasi durumda ambargoların kalkmasını beklemeden de bir şeyler yapılması gerekmektedir. Kıbrıs Türk Spor Yazılı Basınının daha çok nitelikli çalışması için özellikle Kıbrıs Türk Spor Yazarlarına önemli görevler düşmektedir. Dernek düzenleyeceği kurslar ve etkinlikler ile üyelerin motivasyonunu sağlamalıdır ve Kıbrıs Türk Spora hizmetini artırabilir. Kıbrıs Türk Spor Yazarları Derneğinin mevcut yönetim kurulunun bu konuda yaptığı çalışmalar olup onlarında bu konuda yoğun çalışmakta olduğunu bilinmektedir.

Ülkemizde Spor Müdürlerinin çektiği bir diğer sıkıntı ise maddi olarak çok fazla gazete sahiplerinin spora önem vermeyerek daha çok siyasi ve politik haberlere yönelmesidir. Ekonomik olarak muhabirlerine cüzi miktarlar dışında getiri sağlayan spor şefleri kendisine bağlı olan spor muhabirlerine karşı yaptırım gücü düşmektedir. Bu durumda özverili olarak kendi işinden ve özel yaşantısından zaman ayırıp ülkede ki spor branşlarını okuyucuya aktarılmasında emeği geçen spor yazarları bu konuda büyük bir rol oynamaktadır. Kısaca sporda ki ekonomik büyümenin artırılması gerekmekte ve bu konuda devlete baskı yapılması ve özel sektörde ki kuruluşlardan maddi olarak katkısının artırılması gerekmektedir. Maddi sponsorlukların spor

sektörüne çekilmesi spor alanında çalışan nitelikli insanların bu konuda maddi gücü elinde bulunduran insanların spora yatırım yapmasını teşvik edecek hamleler yapması ve onları bu sektöre girmesini cezbetmesi gerekmektedir.

Spor da profesyonelleşmek ve büyümek istiyorsak önce kendi içimizde spor alanında uzman profesyonel kişiler ile çalışmamız gerekiyor ki dışarıya bu durum yansısın ve o spor dalının kalitesi artsın. Nitelikli spor elemanları hem ülkedeki sporu geliştirecek hem de ekonomik anlamda büyümeye sebep olacaktır. Kıbrıs Türk Sportu ekonomik anlamda büyüdüğü taktirde Kıbrıs Türk Basının da bu durum direk olarak yansiyacaktır.

Kıbrıs Türk Basını ve Sportu birbiri ile aynı oranda gelişmektedir. Birbirlerini tamamlayıcılarıdır ve asla ayrı düşünülemezler. Bu durumda da spor gazetelerinin kalitesi artacak ve profesyonelleşme ile birlikte daha çok spor dalına yer vererek ülkede ki spor paydaşlarına gerekli önemi daha çok vereceklerdir.

6.2.2. Uygulamacılara Yönelik Öneriler

Bu araştırmayı yaparken Kıbrıs Türk Sport Basının içerik analizi yapılmış ve elde edilen veriler ile spor basınına bir bilimsel belge niteliği taşıyacaktır. Bu araştırmada 1-31 aralık 2017 tarihleri arasında çıkan yazılı basın incelenmiştir fakat iler ki çalışmalarda bütün bir yıl incelenmesi faydalı olacaktır. Bütün bir yıl spor branşlarının incelenmesi tabiki zaman ve ekonomik açıdan oldukça zordur bunun aşılması için grup halinde her ay 1 bir kişi inceleyecek şekilde olması hem zaman açısından hem de ekonomik açıdan daha yararlı olacaktır.

Bu araştırmada aynı zamanda sadece basın incelenmiş ileri ki çalışmalarda televizyon , radyo ve internet haberciliği de hesaba katılarak yapılırsa daha kapsamlı bir araştırma gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Altınalan, H. (2015). Medya nedir? *Kamu Diplomasisinde Medyanın Rolü: Anadolu Ajansı Örneği*, s. 59-61. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Altunbaş, H. (2007). Sporun pazarlaması ve pazarlamada iletişimin rolü. *Selçuk Üniversitesi İletişim Dergisi*, cilt 5 (sayı 1), s 94.
- Atalay, A. (1998). Spor Haberciliği. A. Atalay içinde, *Spor gazeteciliği* (s. 44-48). İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Çelebi, M. (2016). Cumhuriyetin İlk Yıllarında Sıradışı Bir Gazete: Halk Gazetesi. M. Uğur içinde, *Türk Basın Tarihi* (s. 1169-1170). Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Çendek, C., ve Özbek, O. (2010). Ulusal Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt (sayı 4), s.35-36.
- Çetin, C. (2015). Spor gazeteciliği ve dergiciliği. C. Çetin içinde, *Spor İletişimi* (s. 69-74). İstanbul: Nobel.
- Çetin, C. (2015). Spor İletişimi. C. Çetin içinde, *Spor İletişimi* (s. 220). İstanbul: Nobel.
- Çoşkun, H. (1999). Bir Tutundurma Aracı Olarak Spor Sponsorluğu. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 4 (sayı 3), s.65-67.
- Deniz, S. (2012, Ekim). KKTC Spor Federasyonları. *KKTC Beden Eğitimi Sistemi ve Spor Sisteminin Yapısal Analizi*, s.60. Doktora Tezi, Ankara.
- Deniz, S. (2012, Ekim). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Spor Tarihi. *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Beden Eğitimi ve Spor Sisteminin Yapısal Analizi*, s.30-33. Doktora Tezi, Ankara.

- Deniz, S. (2012, Ekim). Spor Federasyonları Badminton. *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Beden Eğitimi ve Sporun Sistemsel Analizi*,s.58.Doktora Tezi,Ankara.
- Deniz, S. (2012, Ekim). Spor Federasyonları. *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Beden Eğitimi ve Sporun Sistemsel Analizi*,s.59,Doktora Tezi,Ankara.
- Döşyılmaz, E. (1998). Ülkemiz spor medyasının toplum üzerindeki etkileri,s.28,Doktora Tezi İstanbul.
- Fevzioğlu, B. (2014). Spor Tarihi. B. Fevzioğlu içinde, *Kıbrıs Türk Spor Tarihi*. Lefkoşa,Mete Adanır Vakfı yayınları.
- Hançer, E. (2006). Kıbrıs Türk basının sahiplik yapısı ve haber üzerindeki etkileri. *Küresel İletişim Dergisi*,(sayı 1)s.11.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, 26. Basım, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Kocabaşoğlu, U., & Birinci, A. (1995). *Osmanlı vilayet gazete ve matbaaları üzerine gözlemler*. Ankara.
- Koçadaş, B.(2005) Kültür ve Medya. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*,(sayı 34),s. 4.
- Kümbetoğlu, B. (2005). Sosyolojide ve antropolojide niteliksel yöntem ve araştırma. İstanbul: Ba-lam Yayıncılık.
- MEGEP. (2007). *Gazetecilik:Gazeteciliğin temel kavramları*. Ankara: TC MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI.
- MEGEP. (2007). *Gazetecilik:Gazeteciliğin temel kavramları*. Ankara: TC Milli Eğitim Bakanlığı.
- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative Research and Case Study Applications in Education. Revised and Expanded from" Case Study Research in Education."*.

Jossey-Bass Publishers, 350 Sansome St, San Francisco, CA 94104.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). *Basının Doğumu ve Gelişimi*, Ankara: TC Milli Eğitim Bakanlığı.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *Basının Doğumu ve Gelişimi*. Ankara: TC Milli Eğitim Bakanlığı.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı. (2011). *Basının Doğuşu ve Gelişimi*. Ankara: TC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı.

Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı. (2013). *Dergi Haberciliği*. Ankara: TC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı.

Özçağlayan, M. (2008). Gazetelerin gelişimi ve gazeteciliğin geleceği (Yeni teknolojiler ve medya ekonomisi açısından genel bir değerlendirme). *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*,s.133-137.

Özgen, M. (2004). *Türkiye'de basının gelişimi ve sorunları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

Özsoy, S. (2012). Spor haberciliğinde doğruluk ve tarafsızlık. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,(sayı 32)s. 96-97.

Öztürk, F., İnce, G., Zülkadiroğlu, Z. ve Şahin, M. (tarih yok). Günlük Gazetelerde Sporun Yer Alışı. *Spor Bilimleri Dergisi*,s.7-9.

Polat, N. (2011). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yazılı Basımında Kişisel İlanlar Ve Ölüm İlanları. *İletişim Fakültesi Dergisi*,(sayı 40) 90-94.

Şahan, H. ve Çınar, V. (2004). Kitle iletişim araçlarının spor kamuoyuna etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,(sayı 12) s. 315-316.

Temizel, H. (2000). Kamuoyu Kurumları ve Kamuoyu Oluşumunda Kitle İletişim Araşları. *Kamuoyu ve Kamuoyu oluşturma yöntemleri*, s. 142-143. dergipark.

gov. tr: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/289409> adresinden alınmıştır. Tezcan, M. (1983). Spor Sosyolojisi Hakkında. *Eğitim ve Bilim*, s.30-31.

Toktamış, A. (1997). *Ne oldu bize?, İstanbul. Nur yayınları.*

Uçman, A. (1999). *Tanzimattan Sonra Basın ve Edebiyat.* Ankara.

Ünsal, B. (2013). Spor medyasının toplum üzerindeki sosyolojik etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, cilt 2 (sayı 1) s. 44.45

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (9. Genişletilmiş Baskı) Ankara: Seçkin Yayınevi